

Taskforcen

på handicapområdet

Statusrapport
Sorø Kommune

Social- og Boligstyrelsen

Ankestyrelsen

Indhold

Indledning 2

Statusrapportens datagrundlag 2

Sammenfatning 3

Taskforcens bemærkninger til kommunens redegørelse 4

Politik og strategi 4

Faglig ledelse 5

Sagsbehandling 7

Helhed og sammenhæng 11

Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 20 sager 13

Bilag 2: VISOs socialfaglige gennemgang af fem sager 0

Bilag 3: Kommunens redegørelse 7

Bilag 4: Taskforcens ydelser i udviklingsforløbet 22

Indledning

Denne rapport giver en afsluttende status på Sorø Kommunes udviklingsarbejde på voksenhandicapområdet. Statusrapporten er udarbejdet som led i et samlet analyse- og udviklingsforløb mellem kommunen og taskforcen på handicapområdet, der blev igangsat december 2023.

I analyserapporten gav taskforcen en række anbefalinger, som kommunen har arbejdet videre med i udviklingsforløbet. Statusrapporten sammenholder taskforcens anbefalinger med kommunens udviklingsaktiviteter og resultater. Det giver en indikation af kommunens styrker, og hvilke områder kommunen med fordel kan arbejde videre med efter forløbets afslutning.

Statusrapportens datagrundlag

Statusrapporten er baseret på følgende:

- Ankestyrelsen har foretaget en juridisk gennemgang af 17 sager fra Sorø Kommune. VISO har foretaget en socialfaglig gennemgang af fem af de 17 sager. Ankestyrelsens juridiske gennemgang og VISOs socialfaglige vurdering giver et indtryk af den aktuelle sagsbehandlingskvalitet. Resultaterne af den juridiske og den socialfaglige sagsgennemgang fremgår af bilag 1 og 2.
- Sorø Kommunes redegørelse. Kommunen har udarbejdet en redegørelse, der beskriver hvilke udviklingsaktiviteter kommunen har igangsat, status på udviklingsaktiviteterne, og hvad effekten har været af udviklingsarbejdet. Kommunens redegørelse er vedlagt som bilag 3.

Taskforcen tager forbehold for, at den juridiske sagsgennemgang kun omfatter 17 sager og den socialfaglige sagsgennemgang kun omfatter fem sager. Taskforcen er desuden opmærksom på, at kommunen kan have gennemført tiltag, hvis virkning først er slået igennem, efter de pågældende sager er blevet indhentet.

Sammenfatning

Taskforcen vurderer, at Sorø Kommune har arbejdet med en række af taskforcens anbefalinger fra analyseforløbet, men at der fortsat er en række udviklingsområder.

Det er taskforcens vurdering, at kommunen har arbejdet på at sikre en overordnet politisk og strategisk styring af voksenhandicapområdet. Kommunen har blandt andet arbejdet med udbredelse af kendskab til kommunens handicappolitik, samt udmøntet denne i en konkret handleplan. Desuden har kommunen udarbejdet nye kvalitetsstandarder samt en fast praksis for ledelsesmæssig opfølgning på anvendelsen af kvalitetsstandarder i sagsbehandlingen.

Taskforcen vurderer, at kommunen har styrket den faglige ledelse på voksenhandicapområdet. Kommunen har skabt en systematisk praksis for deling og sparring omkring ny lovgivning, principmeddelelser samt omgørelser fra Ankestyrelsen. Kommunen har herudover iværksat en række tiltag for at styrke den strategiske kompetenceudvikling, herunder løbende fokus på kompetenceudvikling hos medarbejderne og udarbejdelse af et introduktionsprogram til nye medarbejdere. Endelig har kommunen udviklet en procedure for ledelsestilsyn.

Taskforcen vurderer, at Sorø Kommune har arbejdet på at gøre sagsbehandlingen mere ensartet og systematisk. Kommunen har blandt andet implementeret VUM 2.0 og opdateret en række skemaer, brevskabeloner og afgørelsesskabeloner. Taskforcen vurderer endvidere, at kommunen har en fast praksis for opfølgning samt inddragelse af borgeren og eventuelle pårørende i sagsbehandlingen.

Taskforcens analyse viser dog også, at der fortsat er behov for, at kommunen styrker sagsbehandlingen på en række områder. Kommunen bør fortsat have fokus på oplysning og begrundelse i sagerne, helhedsvurdering samt at der henvises til kvalitetsstandarderne i afgørelserne. Derudover bør kommunen sikre, at de har den fornødne hjemmel til at træffe afgørelser og sikre, at borger kan give informeret samtykke. Dertil anbefaler taskforcen, at kommunen fortsat har fokus på at foretage korrekte vurderinger. Ydermere bør kommunen fortsat være opmærksom på, at overholde sagsbehandlingsfristerne i sagerne, samt orientere borgerne skriftligt om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse. Endelig bør kommunen skabe en fast praksis for at tilbyde og udarbejde handleplaner.

Taskforcen vurderer, at Sorø Kommune har arbejdet på at styrke sin praksis for overgangen fra barn til voksen, og at kommunen har en god borger- og pårørendeinddragelse i hele processen samt en fast systematik for det interne samarbejde.

Taskforcens bemærkninger til kommunens redegørelse

Taskforcen gav i analyserapporten anbefalinger til Sorø Kommune inden for fire temaer. Det er taskforcens vurdering, at Sorø Kommune har arbejdet med taskforcens anbefalinger på flere områder. Disse gennemgås i det følgende.

Politik og strategi

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Sorø Kommune skulle prioritere at udbrede kendskabet til deres handicappolitik samt at kommunen skulle udmønte handicappolitikken i konkrete strategier og handleplaner.

Derudover anbefalede taskforcen, at kommunen skulle formulere konkrete målsætninger og succeskriterier for initiativer i strategier og handleplaner.

Endeligt anbefalede taskforcen, at kommunen skulle sikre at dens kvalitetsstandarder fremstår lovmedholdelige, og anvendes korrekt i kommunens sagsbehandling.

Kommunens redegørelse

Kommunens handicappolitik

Det fremgår af kommunens redegørelse, at Sorø Kommune har arbejdet med at udbrede kendskabet til kommunens handicappolitik. Kommunen har blandt andet fremlagt og drøftet handicappolitikken med sagsbehandlerne i Team Handicap og Psykiatri, samt indhentet input fra teamet til handleplanen. Kommunen angiver, at arbejdet med udbredelsen af handicappolitikken og inddragelsen af Team Handicap og Psykiatri, har bidraget til en fælles forståelse af kommunens overordnede værdier og målsætninger på voksenhandicapområdet. Dertil fremgår det af kommunens redegørelse, at drøftelserne har styrket medarbejdernes refleksion over sammenhængen mellem politik, handleplan og konkret sagsbehandling.

Kvalitetsstandarder

Det oplyses i redegørelsen, at kommunen har udarbejdet nye kvalitetssandarder for servicelovens §§ 10, 12, 82 a, b og c og § 85 samt kvalitetsstandarder for midlertidige og længerevarende botilbud jf. Servicelovens §§ 107 og 108 samt almenboliglovens § 105. Kommunen angiver at kvalitetsstandarderne er endeligt godkendt i december 2025 og at udkastene til kvalitetsstandarderne har været til gennemsyn hos Ankestyrelsen.

Ydermere fremgår det, at teamlederen præsenterer de godkendte kvalitetsstandarder på et teammøde i starten af 2026, samt at teamlederen følger op kvartalsvis på brugen af kvalitetsstandarder i ledelsestilsynet.

Endvidere forventer kommunen, at de godkendte kvalitetsstandarder vil styrke kvaliteten, når disse er implementeret, at det vil sikre en mere ensartet og lovmedholdelig praksis, samt fungere som et aktivt redskab i sagsbehandlingen. Endelig bemærker kommunen, at der allerede henvises aktivt til gældende kvalitetssandarder i sagerne, hvilket understøtter en mere transparent og struktureret sagsbehandling. Dette anser de har styrket det faglige fundament og den fælles retning i myndighedsarbejdet.

Taskforcens vurdering

Det er taskforcens vurdering, at kommunen har arbejdet med flere af taskforcens anbefalinger. Kommunen har blandt andet arbejdet med udbredelse af kendskab til kommunens handicappolitik, samt udmøntet handicappolitikken i en konkret handleplan.

Herudover vurderer taskforcen det positivt, at kommunen har udarbejdet nye kvalitetsstandarder samt en fast praksis for ledelsesmæssig opfølgning på anvendelsen af kvalitetsstandarder i sagsbehandlingen.

Faglig ledelse

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Sorø Kommune fik en systematisk praksis for, hvordan ny lovgivning og principmeddelelser deles i teamet. Ydermere blev det anbefalet, at kommunen etablerede en fast praksis for fælles læring af omgørelserne.

Derudover anbefalede taskforcen, at kommunen skulle sikre, at der er sammenhæng mellem kommunens politiske fokusområder, kompetenceudviklingen og koncept for ledelsestilsyn. Herudover blev det anbefalet, at kommunen arbejdede systematisk med introduktion af nye medarbejdere ved fx at udlevere en håndbog med relevant materiale om kommunens politiske fokusområder, arbejdsgange, VUM 2.0 etc.

Endeligt blev kommunen anbefalet, at implementere en arbejdsgang for et kvartalsvis og systematisk ledelsestilsyn, som indeholder et socialfagligt og juridisk kvalitetstjek, samt sikrer fælles læring af ledelsestilsynet. Herudover anbefalede taskforcen, at kommunen skulle følge op på om ledelsestilsynet er hensigtsmæssigt samt afrapportere resultatet af ledelsestilsynet til øverste ledelse.

Kommunens redegørelse

Sparring og videndeling

Det fremgår af kommunens redegørelse, at Sorø Kommune har iværksat flere tiltag for at styrke sparring og videndeling. Der er blandt andet sat et fast punkt på det månedlige teammøde omkring ny lovgivning, herunder nye principmeddelelser samt omgørelser fra Ankestyrelsen. Det er kommunens oplevelse, at det har bidraget til en mere fælles referenceramme samt en større bevidsthed om fortolkning, kvalitet og begrundelse i afgørelserne.

Dertil har kommunen udpeget en ansvarlig medarbejder til at udarbejde arbejdsgange, sagsflow og skabeloner til understøttelse i forhold til sagsbehandlingen. Desuden gennemføres der ledelsestilsyn hvert kvartal samt én sag pr. sagsbehandler ift. overholdelse af gældende lovgivning.

Strategisk kompetenceudvikling

Det fremgår af kommunen redegørelse, at kommunen har iværksat tiltag for at styrke den strategiske kompetenceudvikling, herunder løbende fokus på kompetenceudvikling hos medarbejderne og udarbejdelse af introduktionsprogram til nye medarbejdere. Kommunen angiver, at den daglige sagssparring samt ledelsestilsynet anvendes til at udpege områder i sagsbehandlingen, hvor der er behov for opkvalificering. På denne baggrund tilrettelægger myndighedsleder kompetenceudviklingsaktiviteter.

Fagligt ledelsestilsyn

Det angives i redegørelsen, at kommunen har udviklet en procedure for ledelsestilsyn på voksenhandicapområdet med opsætning i Nexus. Kommunen oplyser, at ledelsestilsynet gennemføres systematisk med én sag pr. sagsbehandler en gang i kvartalet, samt at der arbejdes aktivt med fælles læring af ledelsestilsynet. Dertil arbejder kommunen med at evaluere deres ledelseskontrolsystem samt en fast procedure for afrapportering til øverste ledelse af ledelsestilsynet.

Taskforcens vurdering

Det er taskforcens vurdering, at Sorø Kommune har arbejdet med en række tiltag for at styrke den faglige ledelse. Kommunen har skabt en systematisk praksis på det månedlige teammøde omkring deling af ny lovgivning, principmeddelelser samt omgørelser fra Ankestyrelsen.

Herudover vurderes det positivt, at kommunen har iværksat en række tiltag for at styrke den strategiske kompetenceudvikling ved, at udarbejde et introduktionsprogram til nye medarbejdere samt fokus på at kompetenceudvikle kommunens medarbejdere. Endvidere vurderes det positivt, at kommunen anvender ledelsestilsynet til at udpege behov for kompetenceudviklingsaktiviteter.

Taskforcen vurderer endvidere, at det er positivt, at kommunen har udviklet en procedure for ledelsestilsyn på voksenhandicapområdet samt afrapportering til øverste ledelse af ledelsestilsynet.

Sagsbehandling

Anbefalinger i analyserapporten

Udredning, vurdering og afgørelse

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Sorø Kommune sikrer en systematisk og ensartet praksis med reel anvendelse af retningslinjer, metoder og redskaber, som skal understøtte udredning, vurdering og afgørelse i sagsbehandlingen.

Derudover anbefalede taskforcen, at kommunen sikrer at sagerne er tilstrækkeligt oplyst, at oplysningerne anvendes aktivt i sagerne, at afgørelserne er begrundet i tilstrækkeligt omfang samt at der foretages korrekte vurderinger. Dertil blev det anbefalet, at kommunen sikrer at anvende kvalitetsstandarderne ensartet og systematisk.

Valg af indsats

Ydermere blev det anbefalet, at kommunen sikrer, at borgeren får dækket det samlede støttebehov, samt at kommunen sikrer en systematisk og ensartet anvendelse af handleplan og bestilling, herunder opsætning af indsatsformål og indsatsmål.

Opfølgning

Endvidere anbefalede taskforcen, at kommunen arbejder på at sikre en kontinuerlig og systematisk praksis for opfølgning i samarbejde med udfører. Dertil blev det anbefalet, at kommunen sikrer, at der indhentes relevante oplysninger og at disse anvendes i sagsbehandlingsarbejdet.

Samarbejde med borgerne

Endelig blev det anbefalet, at kommunen fortsætter arbejdet med at sikre, at der er retningslinjer, metoder og redskaber, der understøtter inddragelse af og samarbejdet med borgeren. Herudover anbefalede taskforcen, at kommunen skulle være opmærksom på at inddrage værge og/eller pårørende, når disse er parter i sagen.

Kommunens redegørelse

Udredning, vurdering og afgørelse

Det fremgår af kommunens redegørelse, at kommunen har iværksat en række tiltag for at arbejde mere systematisk med udredning, vurdering og afgørelse. Dette inkluderer løbende opdatering af sagsflowskemaet og brush-up kurser i specialuddannelsen fra Brorson Consult.

Herudover behandler kommunen alle nye henvendelser og opfølgningssager fra januar 2024 efter VUM 2.0 og BIT-modellen. Dette er ifølge kommunen med til at sikre, en lovmedholdelig og socialfaglig sagsbehandlingspraksis.

Ifølge kommunen er sagsbehandlingen blevet mere konkret og detaljeret, både i udredning, vurdering og afgørelser samt i de efterfølgende bestillinger til leverandører. Kommunen oplever, at myndighedsrollen er blevet tydeligere og at man arbejder mere konsekvent med korrekt lovhjemmel, personkreds og sektoransvar.

Valg af indsats

Det fremgår af redegørelsen, at kommunen har udarbejdet en vurderingsskabelon samt retningslinjer for, hvornår social handleplan tilbydes. Dertil oplyser kommunen, at kommunens brevskabeloner og afgørelsesskabeloner revideres og opdateres ift. lovmedholdelighed og sikres automatisk opdatering.

Derudover har kommunen nedsat en arbejdsgruppe på tværs af velfærdsområder, der udarbejder forslag til arbejdsgange, der skal sikre at oplysninger om støttebehov videregives til anden afdeling eller sektor.

Kommunen oplever, at der er opnået større klarhed i bestillingerne til udføreområdet, hvilket har styrket grundlaget for indsatsen, samtidig med, at det også stiller krav til fortsat dialog og fælles forståelse på tværs af områder.

Opfølgning

Det oplyses i kommunens redegørelse, at Sorø Kommune har arbejdet med at bruge VUM 2.0 og Nexus, herunder at VUM 2.0 anvendes i samarbejde med borgeren.

Ydermere oplyser kommunen, at kommunen har indhentet inspirationsmateriale fra andre kommuner med henblik på at styrke borgersamtaler i sagspraksis, samt at repræsentanter fra Team Handicap og Psykiatri har deltaget i opstartsfasen i projekt 'Borgeren ved roret' i regi af Social- og Boligstyrelsen, hvor Sorø Kommune er projektkommune.

Kommunen angiver, at en øget inddragelse af borgers egne ord og handlinger i sagsoplysningen og afgørelserne, har bidraget til mere nuancerede vurderinger og en styrket borgerinddragelse i sagsbehandlingen.

Taskforcens vurdering

Det er taskforcens vurdering, at Sorø Kommune har arbejdet med en række af taskforcens anbefalinger til sagsbehandling.

Taskforcen vurderer det positivt, at kommunen anvender VUM 2.0 og har opdateret skemaer, brevskabeloner og afgørelsesskabeloner for at sikre en mere systematisk sagsbehandling.

Sagsoplysning og begrundelse

Det fremgår af den juridiske sagsgennemgang, at der i 10 ud af 17 sager ikke er foretaget tilstrækkelig sagsoplysning. Ved den juridiske gennemgang i 2023 var der otte eksempler blandt 18 sager, hvor kommunen ikke havde foretaget en tilstrækkelig sagsoplysning af sagerne.

Det angives imidlertid i den socialfaglige sagsgennemgang, at de fleste af de fem gennemgåede sager er godt oplyste i udredningen.

Ydermere fremgår det af den juridiske sagsgennemgang, at der i ni ud af 17 sager er eksempler, hvor afgørelserne ikke er tilstrækkeligt begrundede. Det skyldes eksempelvis, at kommunen ikke begrunder udmåling af hjælpen, hvordan borgeren skal klare sig i egen bolig eller hvorvidt borgeren er i stand til at varetage egne interesser. Ved gennemgangen i 2023 var der 12 eksempler ud af 18 sager på begrundelsesmangler.

Taskforcen anbefaler, at Sorø Kommune fortsat skal styrke sin praksis for oplysning og begrundelse i sagerne.

Hjemmel og forkert vurdering

Af den juridiske sagsgennemgang fremgår det, at der i fire ud af de 17 sager er truffet afgørelser, der lider af hjemmelsmangler. Det skyldes, at kommunen træffer afgørelse over for en borger, som enten ikke er i stand til at varetage sine egne interesser, eller hvor det er uvist, om borger er i stand til at varetage egne interesser. Her fremgår det af den juridiske sagsfremstilling, at kommunen burde have ventet med at træffe en afgørelse, indtil der blev beskikket en personlig værge til borger, eller det blev afklaret, om borger kan varetage egne interesser. De resterende 13 sager har ikke hjemmelsmangler.

Ved gennemgangen i 2023 var der to eksempler blandt 18 sager på hjemmelsmangler, hvor kommunen i en sag havde truffet afgørelse over for en borger, som ikke var juridisk habil og i en anden sag havde truffet afgørelse over for en leverandør og ikke borgeren.

Ydermere fremgår det af den juridiske sagsgennemgang, at der i tre ud af 17 sager er foretaget forkert vurdering. Der er dog eksempler på sager, hvor det ikke har været muligt at vurdere om Sorø Kommune har foretaget en forkert vurdering, da de pågældende sager ikke er tilstrækkeligt oplyste og begrundede. Ved gennemgangen i 2023 var der seks eksempler på sager, hvor Sorø Kommune havde foretaget en forkert vurdering.

Taskforcen anbefaler, at Sorø Kommune fortsat skal sikre sig, at de har den fornødne hjemmel til at træffe afgørelser og sikre, at borger kan give informeret samtykke. Dertil anbefaler taskforcen, at kommunen fortsat har fokus på at foretage korrekte vurderinger.

Kvalitetsstandarder

I den juridiske sagsgennemgang ses det i 4 af de 17 sager, at Sorø Kommune ikke har henvist til en kvalitetsstandard, hvor det ikke har været relevant at henvise til en kvalitetsstandard i afgørelserne. Det skyldes, enten at kommunen har oplyst, at en kvalitetsstandard har været under udarbejdelse, eller at borger har ønsket, at den bevilgede hjælp skulle ophøre. I 2 af de 17 sager har kommunen henvist til, at der er vedtaget en kvalitetsstandard på området, og har indsat et link til kommunens hjemmeside i afgørelsen, men ses ikke at have vurderet, om der har været grundlag for at fravige kvalitetsstandarden. I 1 af de 17 sager har kommunen henvist til, at der er vedtaget en kvalitetsstandard på området, men ses ikke have vurderet, om der har været grundlag for at fravige denne. I 10 af de 17 sager er der ingen oplysninger om en kvalitetsstandard i afgørelsen. Ved gennemgangen af de 18 sager i 2023 fandtes der ikke eksempler på sager, hvor kommunen har henvist og anvendt kvalitetsstandarder i afgørelserne.

Taskforcen anbefaler, at Sorø Kommune fortsat har fokus på, at der henvises til kvalitetsstandarderne i afgørelserne.

Sagsbehandlingsfrister

Det angives i den juridiske sagsgennemgang, at Sorø Kommune har offentliggjort sagsbehandlingsfrister på deres hjemmeside på de fleste områder. Dog har kommunen

ikke offentliggjort sagsbehandlingsfrister for ansøgninger om længerevarende botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2.

Det fremgår yderligere, at kommunen i to af de gennemgåede sager ikke har overholdt de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister. Det drejer sig om sager om afløsning/aflastning og midlertidigt botilbud. I ingen af sagerne er borgeren skriftligt orienteret om, hvornår borgeren kunne forvente en afgørelse. Ved sagsgennemgangen i 2023 havde kommunen offentliggjort sagsbehandlingsfrister på sin hjemmeside, men overholdt ikke fristerne i tre ud af de seks sager, hvor det var relevant.

Taskforcen anbefaler, at kommunen fortsat skal være opmærksom på at overholde sagsbehandlingsfristerne i sagerne, samt orientere borgerne skriftligt om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse. Herudover bør kommunen offentliggøre sagsbehandlingsfrister for almenboliglovens § 105, stk. 2, på sin hjemmeside.

Helhedsvurdering

Det fremgår af den juridiske sagsgennemgang, at kommunen i ni ud af 17 gennemgåede sager, ikke har foretaget en helhedsvurdering af borgerens samlede behov for hjælp og støtte. Det skyldes, at der er oplysninger i sagerne, der indikerer, at kommunen ikke er opmærksom på snitfladen mellem servicelovens § 83 og § 85, ligesom der er oplysninger i sager, der gør, at kommunen burde have overvejet, om borger kan bevilges et aktivitets- og samværstilbud.

Ved sagsgennemgangen i 2023 havde kommunen i 14 ud af 18 sager ikke foretaget en tilstrækkelig helhedsvurdering.

Taskforcen anbefaler, at kommunen fortsat skal have fokus på at styrke praksis for helhedsvurdering, så der foretages en helhedsorienteret sagsbehandling af borgerens samlede støttebehov.

Valg af indsats

Det fremgår af den socialfaglige sagsgennemgang, at der i de gennemgåede sager ses sammenhæng mellem den valgte indsats og den specifikke borgers behov.

Herudover angives det i den socialfaglige sagsgennemgang, at der i de fem gennemgåede sager ikke forefindes handleplaner. Dette skyldes, at det enten ikke er relevant at tilbyde en handleplan eller at handleplanen ikke er tilvalgt af borgeren eller dennes repræsentant. I enkelte afgørelser fremgår det, at en handleplan aktivt skal tilvælges af borger. Kommunen skal være opmærksom på, om det er den bedst egnede metode til at afgøre, hvorvidt der skal udarbejdes en handleplan eller ej.

Ligeledes fremgår det af den juridiske sagsgennemgang, at kommunen i tre ud af 17 sager har tilbudt en handleplan efter servicelovens § 141, stk. 2. I 10 af sagerne er borgerne ikke tilbudt en handleplan, og i fire af sagerne er det ikke relevant at tilbyde borgeren en handleplan. Ved sagsgennemgangen i 2023 havde kommunen i fire ud af 18 sager tilbudt en handleplan. I syv af de 18 sager var det ikke relevant at tilbyde handleplan.

Taskforcen anbefaler, at kommunen fortsat har fokus på at skabe en fast praksis for at tilbyde og udarbejde handleplaner.

Opfølgning

Det fremgår af den juridiske sagsgennemgang, at der i 10 ud af 17 gennemgåede sager er oplysninger om opfølgning. I syv af sagerne er det ikke relevant med opfølgning. Ved gennemgangen i 2023 så man eksempler på tre ud af 18 sager, hvor der ikke var oplysninger om opfølgning, mens der var otte eksempler på sager, hvor der var foretaget tilstrækkelig opfølgning.

Det angives desuden i den socialfaglige sagsgennemgang, at der i de gennemgåede sager ses en fin systematik omkring opfølgning med indhentelse af materiale fra udfører, invitationsskrivelser, møde med deltagelse af udfører, borger og pårørende samt vurdering af, hvorvidt indsatsen kompenserer for støttebehovene. Der ses en opmærksomhed på opfølgning i sagerne, da borger i afgørelsen får advis om, hvornår der forventes opfølgning på indsatsen.

Taskforcen vurderer derfor, at Sorø Kommune har en fast praksis for opfølgning.

Samarbejde med borgerne

Det fremgår af den juridiske sagsgennemgang, at Sorø Kommune i de fleste af de gennemgåede 17 sager har inddraget borgeren og at de har inddraget eventuelle pårørende i alle sager. Der ses eksempel på én sag, hvor kommunen har inddraget en borger, som ikke er habil. Gennemgangen i 2023 viste to eksempler på sager ud af 18 sager, hvor Sorø Kommune ikke havde inddraget borgeren eller værgen tilstrækkeligt i sagsbehandlingen.

I den socialfaglige sagsgennemgang ses ligeledes en overordnet god praksis for inddragelse. Borger og pårørende inddrages og informeres via møder, breve, mails og telefonsamtaler. I enkelte tilfælde kan der være tvivl om borgers habilitet og evne til at give et samtykke.

Taskforcen vurderer derfor, at Sorø Kommune har en fast praksis for inddragelse af borgeren og eventuelle pårørende i sagsbehandlingen.

Helhed og sammenhæng

Anbefalinger i analyserapporten

Taskforcen anbefalede i analyserapporten, at Sorø Kommune skulle styrke samarbejdet omkring overgangen fra barn til voksen, så det i højere grad understøtter helhed og sammenhæng på tværs af børne- og voksenhandicapområdet.

Taskforcen anbefalede endvidere, at kommunen skulle sikre, at alle unge, der er i målgruppe for at modtage en koordineret overgang til voksenlivet jævnfør barnets lov § 122, modtager den rette vejledning og støtte.

Kommunens redegørelse

Det fremgår af kommunens redegørelse, at Sorø Kommune har udarbejdet og udmøntet samarbejdsgrundlaget for overgangen fra ung til voksen. Dertil har kommunen afholdt workshop for alle medarbejderne på ungeområdet om den reviderede samarbejdsaftale for unge i overgangen fra barn til voksen *Tværgående unge team i Sorø Kommune* –

også kaldet 'TUT-grundlaget', med drøftelser på tværs af afdelinger med fokus på, hvordan samarbejdet kan styrkes yderligere. Kommunen oplyser endvidere, at der med afsæt i TUT-grundlaget afholdes kvartalsmøder, hvor alle unge som bliver 16 år i det kommende kvartal, drøftes med henblik på, at få en koordineret og sammenhængende overgang fra ung til voksen. Ifølge kommunen, er kvartalsmøderne ved at blive revurderet i forhold til, om der skal findes en anden form til møderne.

Ydermere har kommunen udarbejdet informationsfoldere til de unge og deres forældre med henblik på, at forberede overgangen fra barn/ung til voksenområdet.

Kommunen oplever at der er opnået større klarhed over roller, ansvar og indsatser på tværs af områder, samt at risikoen for brud i overgangene er reduceret. Dertil oplever kommunen, at samarbejdet omkring de unge er blevet mere struktureret og forudsigeligt. Kommunen bemærker, at effekten kan fastholdes og udvikles gennem løbende revision af samarbejdsgrundlaget og fortsat tværgående dialog.

Taskforcens vurdering

Det er taskforcens vurdering, at kommunen har arbejdet på at styrke sin praksis for overgangen fra barn til voksen. Det fremhæves også i den socialfaglige sagsgennemgang, at der ses en god overgangspraksis, og at der er praksis for god borger- og pårørendeinddragelse i hele processen. Ydermere ses der gode eksempler på inddragelse af partsrepræsentanter og værger i sagsbehandlingen, samt kontakt til relevante samarbejdspartnere som jobcenter og Social Service.

Det fremgår ydermere i den socialfaglige sagsgennemgang, at kommunen har gode beslutningsreferater fra deres "ung til voksen" møder, og at overgangen virker velforberedt med god information til og inddragelse af både den unge og pårørende. Dertil ses der en fast systematik for, hvem der indkalder, et skema til referater samt uddelegering af opgaver.

Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 20 sager

Indledning

Som led i samarbejdet mellem Taskforce – Handicap og Sorø Kommune om et længerevarende forløb på handicapområdet har Ankestyrelsen gennemgået 17 sager på voksenhandicapområdet fra Sorø Kommune.

Formål og afgrænsning

Formålet med Ankestyrelsens sagsgennemgang er at bidrage til belysning af kommunens aktuelle sagsbehandling på voksenområdet efter iværksættelse af kommunens udviklingsforløb og igangsatte initiativer på området. Sagsgennemgangen giver en pejling af den aktuelle kvalitet i sagsbehandlingen på udvalgte områder. Ved gennemgangen af sagerne foretager vi ikke en prøvelse af den eller de afgørelser, der er truffet i den enkelte sag.

Resultatet af Ankestyrelsens sagsgennemgang er ikke nødvendigvis udtryk for hele Sorø Kommunes praksis på de udvalgte sagsområder, idet 17 sager ikke er et repræsentativt grundlag for at udtale sig om den generelle praksis. Sagsgennemgangen giver eksempler på sagspraksis i Sorø Kommune uden at kunne udtale sig om udbredelsen af denne praksis. Det betyder også, at der ikke kan foretages en direkte sammenligning i forhold til omfang af en given praksis før og efter udviklingsforløbet. Men vi vil løbende se tilbage på resultaterne fra sagsgennemgangen i 2023 med fokus på, hvilke eksempler vi ser i de to sagsgennemgange.

Kommunen har indsendt 20 sager, men tre af de 20 sager opfyldte ikke kriterierne for denne sagsgennemgang.

Sagerne er vurderet ud fra det foreliggende skriftlige materiale. Hvis sagerne var blevet behandlet i Ankestyrelsen, ville vi have haft en klage, kommunens genvurdering samt supplerende oplysninger indhentet af kommunen eller Ankestyrelsen.

Sagskarakteristik

På baggrund af en indledende dialog med Sorø Kommune indkaldte Ankestyrelsen i 4. kvartal 2025 20 sager på voksenhandicapområdet. Tre af de indsendte sager er udgået af sagsgennemgangen, da de ikke lever op til kriterierne i sagsindkaldelsen. Én sag er udgået, fordi borger har klaget over afgørelsen, én er udgået, da afgørelsen ikke er medsendt af kommunen, og én er udgået, da vi ikke har modtaget hele sagen.
De 17 sager fordeler sig på:

De 17 sager fordeler sig på:

- *ni sager, hvor der er truffet afgørelse om socialpædagogisk støtte efter servicelovens §85,*
- *tre sager, hvor der er truffet afgørelse om midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107,*

- *tre sager, hvor der er truffet afgørelse om længerevarende botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2.*
- *én sag, hvor der er truffet afgørelse om afløsning og aflastning efter servicelovens § 84.*
- *én sag, hvor der er truffet afgørelse om aktivitets-og samværstilbud efter servicelovens § 104.*

De 17 sager består af tre sager, hvor der er givet fuldt afslag og tre sager, hvor der er givet delvist afslag. Resten af sagerne er bevillingssager. Hvordan sagerne om fuldt afslag, delvist afslag og bevillingssager fordeler sig efter henholdsvis servicelovens § 84, 85, 104, 107 og almenboliglovens § 105, stk. 2, ses i tabel 1.

Tabel 1 Fordeling af sager på ydelsesområder og afgørelsens resultat

	Fuldt afslag	Delvist afslag	Bevilling	I alt
SEL § 84 – afløsning og aflastning	0	1	0	1
SEL § 85 – socialpædagogisk støtte	1	2	6	9
SEL § 104 – aktivitets-og samværstilbud	0	0	1	1
SEL § 107 – midlertidigt botilbud	1	0	2	3
ABL § 105 – længerevarende botilbud	1	0	2	3
I alt	3	3	11	17

Kriterierne for sagsudvælgelsen og de tidsmæssige perioder, vi har indhentet sager og akter fra, fremgår af kapitel 6 om metoden for denne sagsgennemgang.

Vurderingskriterier

Vi har i sagsgennemgangen foretaget en vurdering af, om de kriterier, som Sorø Kommune har lagt vægt på i den enkelte afgørelse, er lovlige set i lyset af

- den relevante lovbestemmelse
- bestemmelsens lovbemærkninger
- Ankestyrelsens praksis
- servicelovens formålsbestemmelser.

Vi beskriver løbende vurderingskriterierne i rapporten og uddyber i kapitel 6, hvor der er en regel- og praksisoversigt.

Rapportens struktur

Efter dette indledende kapitel præsenterer vi de centrale konklusioner i kapitel 2. I kapitel 3 beskriver vi resultaterne af gennemgangen af de 17 sager. I de to sidste kapitler beskriver vi metoden for sagsgennemgangen og giver en regel- og praksisoversigt.

Centrale konklusioner

I det følgende præsenterer vi de centrale konklusioner fra gennemgangen af de 17 sager.

Retlige mangler

- **Hjemmelsmangel:** Gennemgangen af de 17 sager fra Sorø Kommune viser, at kommunen i fire af sagerne har truffet afgørelser, der lider af hjemmelsmangler. De resterende 13 sager har ikke hjemmelsmangler. I de fire sager, hvor der er fundet hjemmelsmangler, ses det, at kommunen træffer afgørelse over for en borger, som enten ikke er i stand til at varetage egne interesser, eller hvor det er uvist, om borger er i stand til at varetage egne interesser, og hvor kommunen burde have ventet med at træffe afgørelse, indtil der blev beskikket en personlig værge til borger, eller det blev afklaret, om borger kan varetage egne interesser, jf. principmeddelelse 60-17.

  I 2023 sås der blandt de 18 målte sager to eksempler på hjemmelsmangler, hvor kommunen i en sag havde truffet afgørelse over for en borger, som ikke var juridisk habil og i en anden sag havde truffet afgørelse over for en leverandør og ikke borgeren.

- **Begrundelsesmangel:** Der er i gennemgangen af de 17 sager ni eksempler på sager, hvor afgørelserne ikke er tilstrækkeligt begrundede. Det skyldes, at kommunen ikke begrunder udmålingen af hjælpen, herunder hvordan støtten er tilrettelagt inden for tidsudmålingen. Det skyldes også, at kommunen ikke begrunder, hvilken hjælp borger bevilges, eller efter hvilken bestemmelse, hjælpen er bevilget. Det skyldes også manglende sagsoplysning om borgerens funktionsevne, herunder borgers habilitet og støttebehov. I de resterende otte sager er afgørelserne tilstrækkeligt begrundede.

  I 2023 har gennemgangen af de 18 målte sager også vist 12 eksempler på begrundelsesmangler, hvor kommunen blandt andet ikke havde anvendt de foreliggende oplysninger om borgerens funktionsnedsættelser i begrundelsen for afgørelsen.

- **Manglende sagsoplysning**: Blandt de 17 sager har Sorø Kommune i syv sager oplyst sagerne tilstrækkeligt, og i de resterende 10 sager har kommunen ikke oplyst sagerne tilstrækkeligt. I seks ud af de 10 sager, hvor sagerne ikke er tilstrækkeligt oplyste, opfylder sagerne heller ikke begrundelseskravet.

  Blandt de 18 sager, som vi målte i 2023, så vi eksempler på otte sager, hvor kommunen ikke havde foretaget en tilstrækkelig sagsoplysning af sagerne. Det var bl.a. manglende oplysninger om borgerens støttebehov, hvorfor borgeren ved ophør af hjælpen ikke længere var i personkredsen for den ophørte hjælp, og hvordan borgeren kunne klare sig i rammerne af egen bolig i stedet for et botilbud.

- **Forkert vurdering:** Sorø Kommune har i tre af de 17 sager foretaget en forkert vurdering. Der er dog eksempler på sager, hvor vi reelt ikke kan vurdere, om Sorø Kommune har foretaget en forkert vurdering, da de pågældende sager ikke er tilstrækkeligt oplyste og begrundede.

  I 2023 var der seks eksempler på sager, hvor Sorø Kommune havde foretaget en forkert vurdering.

- **Partshøringsmangel:** Gennemgangen af de 17 sager viser ikke tegn på partshøringsmangler i sagerne. Det tyder på, at Sorø Kommune har en fast praksis for at partshøre.

Ved gennemgangen i 2023 var der et enkelt eksempel på en sag ud af 18 sager, hvor Sorø Kommune ikke havde været opmærksom på reglerne om partshøring.

- **Skøn under regel:** I gennemgangen af de 17 sager ser vi ingen eksempler på, at kommunen sætter skøn under regel. Det kan derfor tyde på, at Sorø Kommune er opmærksom på, at dette ikke sker.

  Ved gennemgangen i 2023 var der et enkelt eksempel på en sag ud af 18 sager, hvor Sorø Kommune havde sat skøn under regel.

Andre sagsbehandlingsregler

- **Afgørelsens klagevejledning:** Blandt de 17 sager er der to eksempler på sager, hvor kommunen ikke giver en klagevejledning, som opfylder kravene i forvaltningslovens § 25. I den ene sag er det ikke et krav, fordi det er en bevillingssag. I den anden sag er det et krav, fordi kommunen giver afslag på borgers ansøgning. I de resterende sager giver kommunen en klagevejledning, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 25. Kommunen har også givet klagevejledning i de sager, hvor der er givet fuldt ud medhold, selvom dette ikke er et krav.

  Ved gennemgangen i 2023 havde Sorø Kommune givet klagevejledning i fem ud af de syv sager, hvor det var relevant. Kommunen havde også givet klagevejledning i 10 sager, hvor der var givet fuldt ud medhold, selvom det ikke var et krav.

- **Kvalitetsstandard:** Blandt de 17 sager Ankestyrelsen har gennemgået ses ingen eksempler på sager, hvor Sorø Kommune har henvist til en kvalitetsstandard i afgørelserne.

  Ved gennemgangen af de 18 sager i 2023 fandtes ikke eksempler på sager, hvor kommunen havde henvist og anvendt kvalitetsstandarder i afgørelserne.

- **Sagsbehandlingsfrister:** Kommunen har offentliggjort sagsbehandlingsfrister på dens hjemmeside, på de fleste områder. Kommunen har ikke offentliggjort sagsbehandlingsfrister på ansøgninger om længerevarende botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2. Kommunen har i 2 af de gennemgåede sager om afløsning/aflastning samt midlertidigt botilbud ikke overholdt de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister. I disse sager er sagsbehandlingsfristen overskredet med henholdsvis 81 og 499 dage. Kommunen har i disse sager ikke skriftligt orienteret borgeren om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse. Kommunen har heller ikke over for borgeren begrundet, hvorfor fristen er overskredet.
  I fire af de gennemgåede sager har det ikke været relevant at se på sagsbehandlingsfristen. I to af sagerne har kommunen ikke offentliggjort sagsbehandlingsfristen, og i ni sager træffer kommunen afgørelse inden for den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist.

  Ved sagsgennemgangen i 2023 havde kommunen offentliggjort sagsbehandlingsfrister på sin hjemmeside, men overholdt ikke fristerne i tre ud af de seks sager, hvor det var relevant. Den gennemsnitlige overskridelse var 22 uger.

- **Borgerinddragelse:** Blandt de 17 sager ses Sorø Kommune i de fleste sager at have inddraget borgeren og inddraget eventuelle pårørende i alle sager. Der er eksempel på én sag, hvor kommunen har inddraget en borger, som ikke er habil.

Gennemgangen i 2023 viste to eksempler på sager ud af 18 sager, hvor Sorø Kommune ikke havde inddraget borgeren eller værgen tilstrækkeligt i sagsbehandlingen.

- **Handleplan:** I tre af de målte 17 sager har kommunen tilbudt en handleplan efter serviceloven § 141, stk. 2. I 10 af sagerne er borgerne ikke tilbudt en handleplan, og i fire af sagerne er det ikke relevant at tilbyde borgeren en handleplan.

  Gennemgangen i 2023 viste, at Sorø Kommune i fire af de målte 18 sager havde tilbudt en handleplan. I syv af de 18 sager var det ikke relevant at tilbyde handleplan.

- **Helhedsvurdering:** Gennemgangen af de 17 sager fra Sorø Kommune viser, at kommunen ikke har foretaget en helhedsvurdering af borgerens samlede behov for hjælp og støtte i ni ud af de 17 sager. Det skyldes, at der er oplysninger i sagerne, der indikerer, at kommunen ikke er opmærksom på snitfladen mellem § 83 og § 85, ligesom der er oplysninger i sager, der gør, at kommunen burde have overvejet, om borger kan bevilges et aktivitets- og samværstilbud.

  Gennemgangen i 2023 viste, at Sorø Kommune i 14 ud af de 18 sager ikke havde foretaget en tilstrækkelig helhedsvurdering.

- **Opfølgning:** Blandt de 17 sager ses 10 eksempler på sager, hvor der er oplysninger om opfølgning. I syv af sagerne er det ikke relevant med opfølgning. Dette skyldes, at der måles på seks afslagssager, og den syvende sag er en sag om ophør af en bevilling og er målt som en bevillingssag.

  Blandt de 18 sager ved sagsgennemgangen i 2023 så vi tre eksempler på sager, hvor der ikke var oplysninger om opfølgning, mens der var otte eksempler på sager, hvor der var foretaget tilstrækkelig opfølgning.

Retlige mangler

I retssikkerhedsloven og forvaltningsloven er der fastsat regler om hvilke krav, der er til sagsbehandlingen og den afgørelse, som kommunen skal træffe. Kommunen skal også sikre sig, at den anvender den gældende praksis på et bestemt område. Gældende praksis kan være udmøntet i en principmeddelelse[1].

Der er samlet set 13 ud af 17 sager fra Sorø Kommune, som lider af en eller flere retlige mangler. Problemstillingerne i sagerne er koncentrerede om følgende

- Hjemmelsmangel
- Begrundelsesmangel
- Utilstrækkelig sagsoplysning
- Forkert vurdering.

Der er blandt de 17 gennemgåede sager ingen eksempler på sager, der lider af følgende retlige mangler

---

1 En principmeddelelse er en bindende retskilde, som kommunerne og andre myndigheder skal bruge, når de afgør tilsvarende sager. Ankestyrelsens principmeddelelser er en rettesnor for senere afgørelser i kommuner.

- Partshøringsmangel
- Skøn under regel.

Nedenfor gennemgår vi de retlige mangler i forhold til, hvad vi ser i de 17 sager fra Sorø Kommune.

Hjemmelsmangel

Kommunens afgørelse skal have hjemmel i lovgivningen. En hjemmelsmangel kan for eksempel være, at kommunen har anvendt en regel forkert, eller at kommunen har anvendt et ulovligt kriterium for afgørelsen.

Blandt de 17 sager ser vi eksempler på fire sager, hvor afgørelserne lider af hjemmelsmangler. Det skyldes, at borgerne ikke er i stand til at varetage egne interesser og derfor ikke er juridisk habile. Det skyldes også, at kommunen ikke har kompetence til at træffe afgørelse om optagelse eller udskrivning fra et bestemt botilbud, når borgeren enten ikke kan give informeret samtykke eller modsætter sig optagelsen. Der er også eksempel på en sag, hvor det er uklart, om borgeren kan overskue egne handlinger og er i stand til at varetage egne interesser, og hvor kommunen burde have undersøgt dette forhold nærmere. Når kommunen er i tvivl om, hvorvidt en borger er i stand til at varetage egne interesser, skal kommunen sende en ansøgning herom til Familieretshuset, der har kompetencen til at beskikke en personlig værge for borgeren, hvis Familieretshuset vurderer, at borger ikke er i stand til at varetage egne interesser.

Nedenfor beskriver vi to eksempler på to sager fra kommunen, som lider af hjemmelsmangler.

Sager, hvori kommunen ikke har hjemmel til at træffe sin afgørelse

Sag 1

Sagen handler om en borger, der får bevilget personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk støtte.

Kommunen træffer afgørelse og sender den til partsrepræsentanten, som er borgerens forælder. Der er i sagen oplysninger om, at borger ikke forstår, hvad en samtykkeerklæring er, eller hvad den betyder. Kommunen vurderer, at der er tvivl om borgers habilitet, og at det også er kommunens vurdering, at borger ikke er i stand til at forstå mødeindkaldelser, breve, mm. grundet borgerens kognitive funktionsnedsættelse.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen ikke har hjemmel til at træffe afgørelsen, da borgeren med en sådan funktionsnedsættelse ikke kan give informeret samtykke til, at forælderen skal repræsentere denne. Kommunen burde derfor have undersøgt dette nærmere og derefter anmodet Familieretshuset om at udpege en personlig værge for borger, inden der blev truffet afgørelse. Når kommunen er i tvivl om, hvorvidt borger er habil, skal kommunen kontakte Familieretshuset med henblik på afklaring af dette.

Kommunen har ikke iagttaget principmeddelelse 60-17 om, at kommunen, inden den afgør en sag om hjælp og støtte til en borger, som har en funktionsnedsættelse, skal sikre sig, at borgeren er i stand til at varetage sine interesser.

Sag 2

Sagen handler om en borger, der bl.a. lider af mental retardering. Borgeren bor på et længerevarende botilbud, men kommunen træffer afgørelse om udskrivning af borger fra botilbuddet, fordi borgerens pårørende ikke ønsker borgeren boende på botilbuddet længere. Afgørelsen bliver truffet over for borgeren.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen ikke har hjemmel til at træffe afgørelsen, da borgeren grundet mental retardering ikke kan give informeret samtykke til at blive udskrevet fra botilbuddet, men heller ikke til at blive optaget på botilbuddet. Kommunen skal indstille sagen til Familieretshuset om udskrivning fra botilbuddet.

Familieretshuset har kompetencen til at træffe afgørelse om såvel optagelse som udskrivning fra botilbuddet, når borger ikke kan give informeret samtykke eller modsætter sig optagelsen på botilbuddet. Dette er også gældende, selvom borgerens eventuelle værge er enig i kommunens valg af botilbud.

Vi henviser til principmeddelelse 11-18 om proceduren ved optagelse i botilbud. Når kommunen ikke overholder denne procedure, er afgørelsen ugyldig, og kommunen kan ikke optage borgeren i botilbuddet. Borgerens pårørende overtager ikke automatisk borgerens partsrettigheder, og kommunen skal sikre sig borgerens retssikkerhed.

Ved gennemgangen af 18 sager i 2023 var der to sager, hvori afgørelserne led af hjemmelsmangler.

I kan læse mere om reglerne om hjemmelsmangler i kapitel 7.

Begrundelsesmangel

Kommunen skal begrunde en afgørelse, hvis borgeren ikke får fuldt ud medhold i det ansøgte. Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen også angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Begrundelsen skal også beskrive de faktiske forhold, som er tillagt væsentlig betydning i afgørelsen. Desuden gælder der et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse. Læs mere om begrundelsesmangel i kapitel 7.

11 af de målte 17 sager er bevillingssager, men det er uklart, om der i alle 11 sager er givet fuldt medhold i ansøgningerne, og der derfor ikke er samme krav om begrundelse.

Blandt de 17 sager ser vi i ni sager eksempler på, at afgørelsen ikke er tilstrækkeligt begrundet. Det skyldes primært, at kommunen ikke begrunder udmålingen af hjælpen, hvordan borgeren skal klare sig i egen bolig, hvilken hjælp borgeren er bevilget, samt manglende oplysninger og begrundelse om, hvorvidt borger er i stand til at varetage egne interesser.

Nedenfor beskriver vi et eksempel på en afgørelse, som lider af en begrundelsesmangel.

Sag, hvori kommunen ikke har begrundet sin afgørelse tilstrækkeligt

Sagen handler om en borger, som lider af fysiske funktionsnedsættelser, som bl.a. giver borgeren udfordringer med transport. Disse udfordringer medfører, at borger ikke møder op til aftaler, undersøgelser, behandling m.v.

Kommunen bevilger borgeren socialpædagogisk støtte og henviser til, at støtten skal gives før og efter behandling/undersøgelse med det formål, at borger forstår formålet med den kommende behandling. Der gives bl.a. også støtte til forberedelse op til behandling/undersøgelse. Det fremgår ikke af kommunens begrundelse, hvordan borger kommer til diverse aftaler, herunder hospital, fysioterapeut, egen læge m.v., da denne ikke selv kan komme rundt med offentlig transport og heller ikke kan anvende flextrafik.

Kommunen har ikke sagsoplyst og begrundet, hvordan borgeren skal komme til undersøgelser og behandling, når borgeren ikke selv kan transportere sig og har behov for socialpædagogisk ledsagelse.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen burde have begrundet i afgørelsen, hvordan borgeren kunne kompenseres for sit behov for ledsagelse til behandling/undersøgelser. Kommunen burde også have begrundet, om socialpædagogisk ledsagelse er indeholdt i den bevilgede hjælp og støtte.

I 2023 har gennemgangen af de 18 målte sager også vist eksempler på begrundelsesmangler, og der var 12 eksempler på sager, hvor afgørelserne ikke var tilstrækkeligt begrundede.

Manglende sagsoplysning – Officialprincippet

Kommunen har ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at de kan træffe en korrekt afgørelse. Det betyder, at de oplysninger, som kommunen lægger til grund for afgørelsen, skal være relevante og korrekte.[2] Kommunen skal indhente oplysninger om væsentlige forhold, der har betydning for sagen. Det er kommunens ansvar at sikre en afklaring, inden kommunen afgør sagen, hvis

- der er tvivl om sagens oplysninger
- borgeren kommer med væsentlige oplysninger, der for eksempel anfægter oplysningsgrundlaget, eller
- der i øvrigt er et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

[2] Det er det retsgrundlag, som afgørelsen træffes efter, der er afgørende for, hvilke typer af oplysninger der skal lægges til grund for afgørelsen. Er der spørgsmål i sagen, der forudsætter særlig fagkundskab, følger det af officialprincippet, at kommunen har ansvaret for, at den nødvendige fagkundskab inddrages i den konkrete sag. Herudover kan det være nødvendigt at indhente oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til borgerens nedsatte funktionsevne, der kan udtale sig om forhold, som er af betydning for vurderingen af, om betingelserne for at yde hjælp er opfyldt. Det beror på en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, hvilke oplysninger der er nødvendige for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Det er desuden kommunens ansvar at inddrage den nødvendige fagkundskab, hvis der er et behov for det.

Blandt de 17 sager ser vi i 10 sager eksempler på, at det ikke fremgår klart, om sagerne er tilstrækkeligt oplyste. I de 10 sager skulle Sorø Kommune have indhentet oplysninger om

- Borgerens evne til at give informeret samtykke
- Oplysninger om borgerens samlede støttebehov
- Oplysninger om, hvordan borgeren er kompenseret for sin funktionsnedsættelse gennem udmålingen af hjælpen
- Oplysninger om, hvorvidt borgers pårørende ønsker at hjælpe.

Nedenfor er et eksempel på en sag, hvor kommunen ikke har belyst sagen tilstrækkeligt.

Sag, hvor en kommune mangler at indhente oplysninger om, hvorvidt borgers pårørende ønsker at hjælpe

Sagen handler om en borger, som har et nedsat kognitivt funktionsniveau. Borger har et stort støttebehov i dagligdagen og bliver bevilget et midlertidigt botilbud, men borgeren får også personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk støtte. Kommunen har i afgørelsen oplistet, hvilke støttebehov borgeren har, men det fremgår også af sagen, at borgerens forældre varetager meget af borgers støttebehov, herunder hjælper med post, økonomi, ledsagelse med mere. Kommunen henviser udelukkende til, at borgers forældre hjælper borgeren med disse støttebehov, og at der ikke er grundlag for at iværksætte en indsats til at dække disse behov efter servicelovens bestemmelser.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen burde have indhentet oplysninger om, hvorvidt borgers pårørende ønsker at hjælpe borgeren med dækning af disse støttebehov. Kommunen har ikke iagttaget principmeddelelse 39-09, som fastslår, at man ikke kan pålægge nære pårørende at give hjælp efter servicelovens bestemmelser, hvis ikke de ønsker dette. Kommunen burde have undersøgt dette nærmere.

Sagsgennemgangen viser også, at afgørelserne i seks ud af de 10 sager ikke opfylder begrundelseskravet samtidig med, at sagerne ikke er tilstrækkeligt oplyste. Den mangelfulde begrundelse hænger tæt sammen med den utilstrækkelige oplysning af sagen.

I 2023 har gennemgangen af de 18 målte sager også vist eksempler på manglende sagsoplysning, og der var otte eksempler på sager, hvor afgørelserne ikke var tilstrækkeligt oplyste.

Informeret samtykke

Kommunen skal yde hjælp til personer med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på deres egne interesser[3]. Det gælder, uanset om der foreligger

[3] Servicelovens § 82

samtykke fra den enkelte borger. Kommunen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede Familieretshuset om at beskikke en værge efter værgemålsloven.

Principmeddelelse 60-17 slår fast, at en kommune, inden den afgør en sag om hjælp og støtte til fx ældre og borgere, som har en funktionsnedsættelse, skal sikre sig, at borgeren er i stand til at varetage sine interesser.

Kommunen skal bede Familieretshuset om at beskikke en værge, hvis kommunen vurderer, at:

- Borgeren kan ikke varetage sine interesser og ikke kan give en gyldig fuldmagt til andre om at varetage sine interesser, og
- Der er en interessekonflikt mellem borgeren og de pårørende, eller
- Der er ikke enighed mellem kommunen og en pårørende om den indsats, der er nødvendig. En klage er i sig selv udtryk for en sådan uenighed.

Har borgeren under sagens behandling og forløb i kommunen ikke fået mulighed for at udnytte sine partsrettigheder, er der tale om tilsidesættelse af grundlæggende sagsbehandlingsregler, herunder partshøring og sagsoplysning. Det betyder, at kommunens afgørelse som udgangspunkt er ugyldig. Det skyldes, at disse grundlæggende sagsbehandlingsregler har karakter af garantiforskrifter.

I én af de 17 sager er det uklart, om borgeren kan give informeret samtykke.

I to af de 17 sager, hvor der er oplysninger i sagen, der viser, at borgeren ikke kan give informeret samtykke, er der tale om afgørelse om udskrivning fra længerevarende botilbud og afgørelse om bevilling af socialpædagogisk støtte, men hvor kommunen i samme afgørelse træffer afgørelse om optagelse på et midlertidigt botilbud.

Nedenfor er et eksempel på, at borgeren ikke er i stand til at varetage sine interesser og ikke kan give informeret samtykke.

Sag, hvor borger ikke kan give informeret samtykke

Det fremgår af sagen, at borgeren har en IQ, der svarer til middelsvær mental retardering. Det fremgår, at borgerens funktionsniveau er svarende til et lille barn. Ud fra oplysningerne om borgerens funktionsniveau lægger vi til grund, at borgeren ikke kan give informeret samtykke om hverken optagelse eller udskrivning fra et botilbud, da borgeren ikke kan varetage sine egne interesser. Kommunen har ikke iagttaget reglerne om flytning uden samtykke og har ikke iagttaget principmeddelelse 11-18.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen burde have iagttaget principmeddelelserne 11-18 og 60-17.

Det er ikke tilstrækkeligt, at kommunen vejleder borgerens pårørende om at søge værgemål. Kommunen skal have vished om, at der er rejst en sådan sag, og hvad tidshorisonten er, hvis borgeren ikke kan give informeret samtykke. Hvis de pårørende

ikke vil søge om værgemål, skal kommunen selv kontakte Familieretshuset med anmodning om beskikkelse af en værge[4].

Ved sagsgennemgangen i 2023 var det i én sag uklart om borger kunne give informeret samtykke.

Forkert vurdering

Ankestyrelsen kan have en anden vurdering end kommunen på baggrund af sagens oplysninger.[5] Blandt de 17 sager ser vi tre eksempler på sager, hvor Sorø Kommune har foretaget en forkert vurdering på baggrund af sagens oplysninger.

Ved sagsgennemgangen i 2023 var der eksempler på seks sager, hvor Sorø Kommune havde foretaget en forkert vurdering.

Nedenfor er et eksempel på en forkert vurdering beskrevet.

Sag, hvor Ankestyrelsen vurderer sagen anderledes

Sagen handler om en borger, som bliver bevilget et længerevarende botilbud og socialpædagogisk støtte. Borger har et behov for støtte til relationer, samfundsliv, praktiske opgaver, egenomsorg og til at komme rundt.

Kommunen bevilger socialpædagogisk støtte til egenomsorg, herunder hjælp til tandbørstning, personlig hygiejne, af- og påklædning samt til praktiske opgaver.

Kommunens vurdering af, at der kan gives socialpædagogisk støtte til egenomsorg og praktiske opgaver er forkert.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen burde have iagttaget formålet med servicelovens § 83 og iagttaget snitfladerne mellem § 83 og § 85 samt principmeddelelse 10-19. Kommunen burde i den forbindelse have inddraget, at hjælp til egenomsorg er en opgave af personlig karakter, som hører ind under formålet med reglerne om personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83.

I 10 ud af de 17 sager kan vi ikke vurdere, om Sorø Kommune har foretaget en forkert vurdering. Det skyldes, at sagerne tilsyneladende ikke er tilstrækkeligt oplyst.

Partshøringsmangel

Kommunen skal partshøre over oplysninger, hvis oplysningerne

- vedrører faktiske forhold
- er af væsentlig betydning for sagens udfald
- oplysningerne er til ugunst for parten

---

[4] Serviceloven § 82, stk. 2.

[5] En forkert vurdering kan for eksempel være, hvis kommunen på baggrund af sagens oplysninger vurderer, at en borgers lidelse ikke er langvarig eller indgribende, og vi på baggrund af de samme sagsoplysninger vurderer, at borgerens lidelse er langvarig og indgribende.

- det må antages, at parten ikke er bekendt med, at oplysningerne indgår i sagen.

Blandt de 17 sager ser vi ingen eksempler på manglende partshøring af oplysninger med væsentlig betydning for sagens udfald, som borgeren ikke kan antages at være bekendt med.

Ved gennemgangen af de 18 sager i 2023 så vi et eksempel på én sag, hvor Sorø Kommune ikke partshørte borgeren over oplysninger med væsentlig betydning for sagens udfald, og som borgeren ikke var bekendt med.

Skøn under regel

Kommunen må ikke i sin afgørelse sætte skøn under regel. Skøn under regel betyder, at kommunen ikke har foretaget en konkret og individuel vurdering i forhold til den ansøgte hjælp. Det kan for eksempel være ved, at kommunen udelukkende henviser til kommunens kvalitetsstandarder.

Blandt de 17 sager ser vi ikke eksempler på sager, hvor det ser ud til, at Sorø Kommune i afgørelsen har sat skøn under regel.

Ved gennemgangen af de 18 sager i 2023 så vi et eksempel på en sag, hvor kommunen i afgørelsen havde sat skøn under regel.

Andre relevante sagsbehandlingsregler

Ud over de regler, der kan føre til, at en afgørelse lider af en retlig mangel, indgår der i sagsgennemgangen også regler, der ikke har betydning for afgørelsens rigtighed, men som er af betydning for kvaliteten af sagsbehandlingen. I vores vurdering af om andre sagsbehandlingsregler er overholdt, er der fokus på:

- Klagevejledning
- Kvalitetsstandard
- Sagsbehandlingsfrister
- Borgerinddragelse
- Handleplan
- Helhedsvurdering
- Opfølgning.

Klagevejledning

Kommunen skal give borgeren en skriftlig afgørelse, hvis borgeren ikke får fuldt ud medhold, og hvis borgeren kan klage over afgørelsen til anden forvaltningsmyndighed. I sådanne tilfælde skal kommunen desuden give borgeren en skriftlig klagevejledning. Læs mere om klagevejledning i kapitel 7.

Sorø Kommune har i to ud af de 17 sager ikke givet borgeren en klagevejledning, som opfylder kravene i forvaltningslovens § 25, jf. retssikkerhedslovens § 67. I den ene sag er det ikke et krav, fordi det er en bevillingssag. I den anden sag er det et krav, fordi kommunen giver afslag på borgers ansøgning. I de resterende sager giver kommunen en klagevejledning, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 25. Kommunen har også givet klagevejledning i de sager, hvor der er givet fuldt ud medhold, selvom dette ikke er et krav.

Ved gennemgangen i 2023 havde Sorø Kommune givet klagevejledning i fem ud af de syv sager, hvor det var relevant. Kommunen havde også givet klagevejledning i 10 sager, hvor der var givet fuldt ud medhold, selvom det ikke var et krav.

Nedenfor er et eksempel på en sådan mangelfuld klagevejledning.

Mangelfuld klagevejledning

Sagen handler om en borger, som får afslag på et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107. Afgørelsen er ikke forsynet med en klagevejledning.

Ankestyrelsen bemærker, at et afslag altid skal forsynes med en klagevejledning – også i de situationer, hvor kommunen vurderer, at borgeren ikke er i målgruppen for bestemmelsen.

Kvalitetsstandard/serviceniveau

Hvis en kommune har udarbejdet kvalitetsstandarder/serviceniveau på de målte områder på dens hjemmeside, skal kvalitetsstandarderne være udformet på en sådan måde, at de ikke begrænser borgerens ret til hjælp efter gældende regler og praksis. Kvalitetsstandarder/serviceniveauer skal også formuleres sådan, at der ikke er i tvivl om, at disse kan fraviges efter en konkret og individuel vurdering.

Kvalitetsstandarden er omfattet af begrundelseskravet om, at der skal henvises til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter[6]. Kommunen skal derfor oplyse borgeren, hvis afgørelsen er truffet i henhold til en kvalitetsstandard eller begrunde, hvorfor kvalitetsstandarden fraviges. Dette gælder dog ikke, hvis borgeren har fået fuldt ud medhold.

Blandt de 17 sager ser vi ingen eksempler på sager, hvor Sorø kommune har truffet afgørelse efter kommunens kvalitetsstandarder/serviceniveauer. I de gennemgåede sager henviser kommunen ikke i afgørelserne til kvalitetsstandarder, herunder heller ikke til, om kvalitetsstandarderne har været anvendt eller er fraveget.

Ved sagsgennemgangen i 2023 havde kommunen i 17 ud af de 18 sager ikke henvist til kvalitetsstandarderne i nogen af afgørelserne, og i én af de 18 sager var det uklart, om kommunen havde henvist til og anvendt kvalitetsstandarder.

Vi kan finde kommunens kvalitetsstandarder på kommunens hjemmeside. Der er kvalitetsstandarder for rehabilitering, personlig og praktisk hjælp, beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, socialpædagogisk støtte samt længerevarende botilbud. Der er også kvalitetsstandarder for åben rådgivning, støtte samt rehabilitering og hjælp til voksne.

[6] Forvaltningsloven § 24.

Ukorrekt kvalitetsstandard

Kvalitetsstandard for socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85
Kommunen skriver i kvalitetsstandarden, at socialpædagogisk støtte ikke omfatter støtte til forældrerollen i forhold til relationen til barn/børn.

Ankestyrelsen bemærker i den forbindelse, at formålet med støtten kan være udvikling og vedligeholdelse af personlige færdigheder, bl.a. med henblik på at skabe eller opretholde sociale netværk, struktur i dagligdagen mv., således at personen bliver bedre i stand til at gøre brug af samfundets almindelige tilbud. Bestemmelsen kan bl.a. anvendes til at yde støtte til forældre, som er omfattet af målgruppen for § 85, i forbindelse med varetagelsen af forældrerollen.

Frist for sagens behandling

Det fremgår af reglerne i retssikkerhedsloven, at kommunen skal fastsætte frister for sagsbehandlingen på de enkelte sagsområder. Fristerne for afgørelser efter serviceloven skal offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne gælder også ved kommunens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen. Læs mere om tidsfrister i kapitel 7.

Kommunen har offentliggjort sagsbehandlingsfrister på dens hjemmeside på de fleste områder. Vi har ikke på Sorø Kommunes hjemmeside fundet oplysninger om sagsbehandlingstider for ansøgninger om længerevarende botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2. Kommunen har i to af de gennemgåede sager om afløsning/aflastning samt midlertidigt botilbud ikke overholdt de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister. I disse sager er sagsbehandlingsfristen overskredet med henholdsvis 81 og 499 dage. Kommunen har i disse sager ikke skriftligt orienteret borgeren om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse. Kommunen har heller ikke over for borgeren begrundet, hvorfor fristen er overskredet.

I fire af de gennemgåede sager har det ikke været relevant at se på sagsbehandlingsfristen. I to af sagerne har kommunen ikke offentliggjort en sagsbehandlingsfrist, og i ni sager træffer kommunen afgørelse inden for den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist.

Ved sagsgennemgangen i 2023 havde kommunen offentliggjort sagsbehandlingsfrister på sin hjemmeside, men overholdt ikke fristerne i tre ud af de seks sager, hvor det var relevant. Den gennemsnitlige overskridelse var 22 uger.

Inddragelse af borgeren og eventuelle pårørende

Kommunen skal inddrage borgeren og eventuelle pårørende i sagen. Vi bemærker, at resultaterne alene er baseret på, om det fremgår af sagens akter, at Sorø Kommune har inddraget og forholdt sig til borgerens og eventuelle pårørendes oplysninger og forhold, inden kommunen har truffet afgørelse i sagen. Vi forholder os derimod ikke til, hvordan mødet mellem sagsbehandleren i Sorø Kommune og borgeren folder sig ud i praksis, herunder om borgeren oplever at føle sig inddraget i sagsbehandlingen. Læs mere om borgerinddragelse i kapitel 7.

Blandt de 17 sager ses Sorø Kommune i de fleste sager at have inddraget borgeren, og at kommunen har inddraget eventuelle pårørende i alle sager. Der er eksempel på én sag, hvor kommunen har inddraget en borger, som ikke er habil. Ved

sagsgennemgangen i 2023 så vi to eksempler på sager, hvor Sorø Kommune ikke havde inddraget borgeren eller værgen tilstrækkeligt i sagsbehandlingen.

Vi vil i det følgende gennemgå et eksempel, hvor Sorø Kommune har inddraget borgeren, og et hvor borgeren ikke er inddraget.

Inddragelse af borgeren
I en sag har Ankestyrelsen vurderet, at borgeren har været inddraget, fordi Sorø Kommune har indkaldt til et overdragelsesmøde i forhold til overgang fra barn til voksen, og udarbejdelse af VUM. Borgeren og dennes forælder har deltaget i mødet med kommunen.

Manglende inddragelse af borgeren
I en sag har Ankestyrelsen vurderet, at borgeren ikke har været inddraget, selvom borgeren har været indkaldt til møde. Dette skyldes, at borgeren er udviklingshæmmet og alene har et mindre ordforråd. Borgeren forstår heller ikke lange beskeder, og det er uvist, om borgeren har kunnet forstå det, kommunen har sagt under mødet.

Ankestyrelsen bemærker, at denne borger ikke er inddraget relevant i sagsbehandlingen, da det er vores vurdering, at denne borger ikke kan varetage egne interesser, hvorfor kommunen skulle have sørget for en personlig værge, som kommunen så skulle have inddraget under sagsbehandlingen.

Handleplaner

Kommunen skal tilbyde at udarbejde en handleplan, når hjælpen ydes til 1) personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller 2) personer med alvorlige sociale problemer, der ikke, eller kun med betydelig støtte, kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder[7]. Læs mere om handleplaner i kapitel 7.

I tre af de målte 17 sager har kommunen tilbudt en handleplan efter serviceloven § 141, stk. 2. I 10 af sagerne er borgerne ikke tilbudt en handleplan, og i fire af sagerne er det ikke relevant at tilbyde borgeren en handleplan.

Gennemgangen i 2023 viste, at Sorø Kommune i fire af de målte 18 sager havde tilbudt en handleplan. I syv af de 18 sager var det ikke relevant at tilbyde handleplan.

Helhedsvurdering

Kommunen har i forbindelse med sagsbehandlingen pligt til at sikre en helhedsorienteret hjælp, hvor borgerens samlede situation bliver vurderet i forhold til hele den sociale lovgivning. Det kan eksempelvis være, at kommunen ved behandlingen af en ansøgning om socialpædagogisk støtte bliver opmærksom på, at borgeren er hårdt presset i hverdagen, fordi borgeren skal motiveres og guides til at udføre praktiske opgaver i hjemmet. Det kan også være, at kommunen bliver opmærksom, at borgeren er ensom og har brug for at deltage i samvær med andre mennesker. Kommunen skal som følge af

[7] Serviceloven § 141, stk. 2.

pligten til at tilrettelægge en helhedsorienteret hjælp i et sådant tilfælde tage stilling til borgerens behov for praktisk hjælp i hjemmet og et aktivitets- og samværstilbud. Det følger videre af pligten til at sikre en helhedsorienteret hjælp, at kommunen også skal være opmærksom på, om borgeren kan søge om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning, fx hjælp efter sundhedsloven. Læs mere om helhedsvurdering i kapitel 7.

I sagsgennemgangen har vi derfor også undersøgt, om Sorø Kommune har behandlet ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle de relevante muligheder, der findes for at give hjælp efter hele den sociale lovgivning,[8] og om kommunen under hele sagsforløbet har haft et tilstrækkeligt fokus på en helhedsorienteret indsats i forhold til borgerens samlede situation.

Blandt de 17 sager ser vi, at kommunen ikke har foretaget en helhedsvurdering af borgerens samlede behov for hjælp og støtte i ni ud af de 17 sager. Det skyldes, at der er oplysninger i sagerne, der indikerer, at kommunen ikke er opmærksom på snitfladen mellem § 83 og § 85, ligesom der er oplysninger i sager, der gør, at kommunen burde have overvejet om borger kan bevilges et aktivitets-og samværstilbud.

I de sager, hvori Sorø Kommune ikke har foretaget en helhedsvurdering, skyldes det én eller flere af disse forhold:

- Kommunen har ikke i sin sagsbehandling inddraget principmeddelelse 10-19 om snitfladen mellem socialpædagogisk støtte og personlig og praktisk hjælp i hjemmet
- Kommunen bevilger støtte efter forkerte bestemmelser i serviceloven eller bevilger støtte til opgaver, der skal varetages efter anden bestemmelse i lovgivningen
- Kommunen har ikke undersøgt, om borger kan være omfattet af personkredsen for beskyttet beskæftigelse og/eller et aktivitets- og samværstilbud

Nedenfor er et eksempel på en sådan manglende helhedsvurdering nærmere beskrevet.

Sag, hvori en kommune har bevilget socialpædagogisk støtte, men mangler at foretage en helhedsvurdering af borgerens samlede støttebehov

Borgeren bevilges en times socialpædagogisk støtte om ugen fordelt på administration og støtte til praktiske opgaver. Borgeren har endvidere frasagt sig støtte til andet, selvom borger har et støttebehov til bl.a. at færdes udenfor. Borgeren har svært ved at færdes alene, grundet sin angst, og får meget hjælp af sin familie. Borger modtager i øvrigt ikke anden støtte efter serviceloven. Borger har også et ønske om at komme ud blandt andre fx ved beskæftigelse og fritidsaktiviteter.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen burde have iagttaget snitfladerne om §§ 83 og 85, herunder principmeddelelse 10-19, og bevilge hjælpen efter den rigtige bestemmelse. Kommunen burde have været opmærksom på, at støtte til praktiske opgaver er opgaver, som hører under formålet med reglerne om praktisk hjælp,

[8] Begrebet "den sociale lovgivning" henviser til lovgivning på hele det sociale område; der kan eksempelvis være tale om foranstaltninger efter serviceloven, aktivloven, beskæftigelsesindsatsloven, sygedagpengeloven, pensionsloven m.v.

medmindre der er tale om støtte til strukturering og planlægning af de praktiske opgaver.

Ankestyrelsen bemærker også, at kommunen burde have undersøgt om borger kunne bevilges socialpædagogisk ledsagelse, da der er oplysninger om, at borgers familie er med, når borgeren færdes ude. Kommunen burde have iagttaget principmeddelelse 39-09.

Der er også oplysninger i sagen om, at borger er ensom, mangler relationer og ønsker at komme ud blandt andre, for eksempel ved beskæftigelse og fritidsaktiviteter.

Ankestyrelsen bemærker, at kommunen burde have undersøgt, om borger er omfattet af målgruppen for beskyttet beskæftigelse og/eller et aktivitets- og samværstilbud.

Gennemgangen i 2023 viste, at Sorø Kommune i 14 sager ikke havde foretaget en tilstrækkelig helhedsvurdering.

I de sager, hvor sagsgennemgangen viste tegn på, at Sorø Kommune ikke havde foretaget en helhedsvurdering, skyldtes det én eller flere af disse forhold:

- Kommunen er ikke opmærksom på sin omsorgsforpligtelse
- Der er oplysninger, der indikerer, at borgeren har udækkede behov, som han/hun ikke får hjælp eller støtte til
- Kommunen har ikke undersøgt tilstrækkeligt, om borgerens behov for yderligere tilbud, herunder forholdt sig til omfanget af hjælp borger får fra pårørende
- Kommunen bevilger støtte efter forkerte bestemmelser i serviceloven.

Opfølgning

Kommunen skal løbende følge op på de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Læs mere om opfølgning i kapitel 7.

Blandt de 17 sager ses 10 eksempler på sager, hvor der er oplysninger om opfølgning. I syv af sagerne er det ikke relevant med opfølgning. Dette skyldes, at der måles på seks afslagssager, og den syvende sag er en sag om ophør af en bevilling, der er målt som en bevillingssag.

Blandt de 18 sager ved sagsgennemgangen i 2023 så vi tre eksempler på sager, hvor der ikke var oplysninger om opfølgning, mens der var otte eksempler på sager, hvor der var foretaget tilstrækkelig opfølgning.

Vi vil i det følgende gennemgå nogle af de sager, hvor der enten er oplysninger om opfølgning, hvor der ikke er oplysninger om opfølgning, eller hvor det ikke er relevant med en opfølgning.

Tilstrækkelig opfølgning
I en sag om bevilling af midlertidigt botilbud fremgår det af afgørelsen, at der vil blive fulgt op tre måneder fra indflytningen, og herefter en gang om året.

Kommunen har her vurderet, at der er behov for opfølgning og fastsat, hvornår opfølgningen sker, så borgeren er vidende herom.

Ikke relevant opfølgning
I en sag om afslag på midlertidigt botilbud er der ikke oplysninger om opfølgning, men dette er heller ikke relevant i afslagssager.

Øvrige bemærkninger

Ankestyrelsen vil i øvrigt bemærke at kommunen skal være opmærksom på, om borgeren er i stand til at varetage egne interesser, herunder om borgeren er i stand til at give informeret samtykke, jf. principmeddelelse 60-17. Kommunen skal være opmærksom på, at hvis der er tvivl om borgers habilitet, skal denne tvivl afklares ved Familieretshuset. Kommunen kan indstille til, at Familieretshuset beskikker en personlig værge til borgeren, som kan varetage borgers interesser.

Kommunen skal også være opmærksom på, at hvis borgeren ikke kan eller vil give informeret samtykke til optagelse eller udskrivning fra botilbud, er det Familieretshuset, der har kompetencen til at træffe afgørelsen. Kommunen skal derfor i disse situationer sende sin indstilling om optagelse i botilbud til Familieretshuset.

Metode, sagsindkaldelse og anvendte skalaer

I det følgende præsenteres de kriterier, vi har bedt Sorø Kommune om at indsende sager efter, og centrale metodiske valg med relevans for sagsgennemgangen.

Kriterier for sagsindkaldelse

Vi har på baggrund af en indledende dialog med Sorø Kommune indkaldt de 20 sager, der indgår i sagsgennemgangen, efter følgende kriterier:

- Sagerne skulle handle om servicelovens §§ 84, 85, 104, 96, 107 og 108/ almenboligloven § 105
- Op til 10 sager måtte være afgørelser efter servicelovens § 85. Afgørelser efter § 85 omfatter også borgere, der har ophold i en bolig efter almenboliglovens § 105.
- Op til tre af de 20 sager kan være udtryk for, at ansøgningen er imødekommet fuldt ud.

Til brug for VISO's socialfaglige gennemgang blev Sorø Kommune bedt om, at enkelte af de 20 sager skulle være sager, hvor borger aldersmæssigt befinder sig i overgangen fra barn til voksen. Det muliggør et fokus på samarbejdet mellem de kommunale forvaltninger i overgangen fra barn til voksen.

Ligeledes blev kommunen bedt om, at enkelte af de 20 sager skulle være sager, hvor borgeren modtager en eller flere ydelser fra andre dele af kommunen, fx en beskæftigelses- eller uddannelsesindsats. Det muliggør et fokus på samarbejdet med andre forvaltninger i sagsbehandlingen.

Dato for afgørelsen:

- Kommunes sidste afgørelse skulle som udgangspunkt være truffet i perioden den 24. oktober 2023 til den 24. oktober 2025.
- Kommunen skulle vælge de nyeste sager inden for perioden. Det vil sige, at de skulle vælge sager, hvor afgørelsen er så tæt på den 24. oktober 2025 som muligt.

Yderligere kriterier for sagerne

For alle sager gælder følgende kriterier:

- Den seneste afgørelse må ikke have været anket til og/eller afgjort af Ankestyrelsen. Det vil sige, at den afgørelse, som Ankestyrelsen skal forholde sig til, ikke må være påklaget. Det betyder også, at hvis der tidligere i borgerens sag har været en klage til Ankestyrelsen, kan den pågældende sag stadig indgå i sagsgennemgangen, så længe afgørelserne ikke omhandler de samme forhold.
- Sagerne skal så vidt muligt have en vis kompleksitet. Det indebærer, at der er oplyst om et støttebehov hos borgeren af et vist omfang. Sager, hvor borgeren eksempelvis får ændret den socialpædagogiske støtte med et mindre antal timer, vil typisk ikke blive betragtet som en kompleks sag.
- Støttebehovet kan være som følge af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne[9].

Kommune er blevet bedt om at indsende samtlige relevante sagsakter inden for den periode, som sagsgennemgangen vedrører. Kommunen er derudover blevet bedt om at sende samtlige relevante sagsakter, som har betydning for den samlede bedømmelse, også selvom de måtte ligge ud over den periode på to år, som sagsgennemgangen vedrører.

Fordelingen af sager på de forskellige områder fremgår i kapitel 1.

Vurdering af sagerne

I det interne spørgeskema, der ligger til grund for Ankestyrelsens sagsgennemgang, er der anvendt en sondring mellem svarkategorierne ”ja”, ”nej” og ”ikke relevant”.

Der knytter sig et bemærkningsfelt, som Ankestyrelsen har anvendt til at notere yderligere væsentlige forhold for sagsgennemgangen med relation til det spørgsmål, som det konkrete bemærkningsfelt vedrører.

Med henblik på at sikre en ensartet besvarelse af de 20 analyseskemaer har vi foretaget en løbende sammenligning af de enkelte svar på tværs af de 17 sager.

Et eksempel på, hvordan kategorierne er defineret i forhold til at besvare et spørgsmål fra spørgeskemaet, ses her:

”Er der oplysninger om opfølgning?”

- ”Ja”, dækker over de situationer, hvor der i sagen er oplysninger om opfølgning.
- ”Nej”, dækker over de situationer, hvor der ikke er oplysninger om opfølgning.
- ”Ikke relevant”, dækker over de situationer, hvor spørgsmålet ikke har betydning, fordi der for eksempel er tale om et afslag eller ophør af en bevilling.

[9] Personer, hvis funktionsnedsættelse hovedsageligt skyldes psykiske vanskeligheder, er ikke omfattet af taskforcens målgruppe. Med psykiske vanskeligheder menes forstyrrelser i adfærd-, tanke-, følelses-, stemnings- og fantasilivet. Herunder affektive lidelser, psykotiske tilstande, nervøse og stressrelaterede lidelser, personlighedsforstyrrelser, tilknytningsforstyrrelser og spiseforstyrrelser. Psykiske vanskeligheder kan være en del af personens samlede problematik, men ikke den primære årsag til funktionsnedsættelsen. Derimod er personer, hvis funktionsnedsættelse hovedsageligt skyldes en intellektuel/kognitiv forstyrrelse, indbefattet i målgruppen. Herunder demens, hjerneskade og udviklingsforstyrrelser som eksempelvis autisme.

Regel- og praksisoversigt

Dette kapitel indeholder en samlet regel– og praksisoversigt af de relevante lovbestemmelser, som enten er anvendt i sagsgennemgangen eller er henvist til i denne rapport.

Retlige mangler

Materielle regler drejer sig om afgørelsens indholdsmæssige rigtighed. Formelle regler er blandt andet forvaltningslovens krav til myndighedernes sagsbehandling. Hvis de formelle regler ikke er overholdt, kan det føre til, at en afgørelse er ugyldig, også selvom den materielle afgørelse i sagen er rigtig.

En afgørelse lider af en retlig mangel, hvis en eller flere af de formelle sagsbehandlingsregler (garantiforskrifter), der har til formål at sikre, at afgørelsen får et materielt korrekt indhold, ikke er overholdt (formalitetsmangel).

En afgørelse lider også af en retlig mangel, hvis en eller flere af de materielle regler ikke er overholdt (indholdsmangel). Det er således et krav, at afgørelsen skal være indholdsmæssigt korrekt.

Oplysning af sagen

Det er som udgangspunkt kommunens ansvar at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, før der træffes afgørelse, jf. retssikkerhedslovens § 10. Det er det retsgrundlag, som afgørelsen søges truffet efter, der bestemmer, hvilke typer af oplysninger, der skal lægges til grund for afgørelsen.

Er der spørgsmål i sagen, der forudsætter særlig fagkundskab, følger det af officialprincippet, at kommunen har ansvaret for, at den nødvendige sagkundskab inddrages i den konkrete sag. Herudover kan det være nødvendigt, at indhente oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til borgerens nedsatte funktionsevne, der kan udtale sig om forhold, som er af betydning for vurderingen af, om borgeren henholdsvis opfylder eller ikke opfylder betingelserne i den pågældende bestemmelse.

Det beror på en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, hvilke oplysninger, der er nødvendige for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Kommunen kan bede borgerne om, at bidrage til sagens oplysning, enten i form at et samtykke til indhentelse af oplysninger, i det omfang et samtykke er påkrævet, eller ved, at borgeren medvirker til, at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at kunne afgøre, hvilken hjælp den pågældende er berettiget til. Hvis borgeren ikke ønsker at medvirke til sagens oplysninger eller samtykke til indhentelse af oplysninger, skal kommunen behandle sagen på det foreliggende grundlag. Kommunen skal forinden den træffer afgørelse på det foreliggende grundlag, skriftligt give borgerne besked om konsekvensen af den manglende medvirken.

Partshøring

Efter forvaltningslovens § 19 er der som hovedregel pligt til partshøring, hvis parten ikke kan antage, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger, der vedrører sagens faktiske omstændigheder, som er til ugunst for parten og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Det er alene væsentlige oplysninger, der er til ugunst for borgeren, som er omfattet af pligten til at partshøre.

Der kan under sagen være tilvejebragt eller modtaget oplysninger, som borgeren ikke er bekendt med. I dette tilfælde er betingelsen om, ”at parten ikke kan antages at vide, at oplysningerne indgår i sagen” opfyldt. Betingelsen om, ”at parten ikke kan antages at

vide, at oplysningerne indgår i sagen", er også opfyldt i de situationer, hvor parten kender oplysningerne, men ikke ved, at de benyttes i den konkrete sammenhæng.

Kravet om partshøring omfatter kun oplysninger om sagens faktiske omstændigheder. Der skal ikke partshøres over selve lovgrundlaget.

Hjemmelsmangler

En hjemmelsmangel er i forbindelse med Ankestyrelsens sagsgennemgang udtryk for, at kommunens afgørelse ikke har hjemmel i lovgivningen. Kommunen skal have hjemmel i lovgivningen for at kunne bevilge en bestemt ydelse.

Eksempler på hjemmelsmangler kan være, at kommunen har

- inddraget ulovlige kriterier i afgørelsen
- anvendt en forkert lovbestemmelse (fx bevilget aflastning efter § 41 om merudgifter i stedet for § 44, jf. § 84, stk. 1, om afløsning/aflastning, når denne bevilges af hensyn til den øvrige familie).

Konkret og individuel vurdering af borgerens behov

Det følger af servicelovens § 1, stk. 3, at hjælp efter serviceloven skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Det følger også af barnets lovs § 1, stk. 3, at hjælp efter barnets lov skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller unges og families behov, forhold og forudsætninger.

Efter servicelovens § 81, er formålet med at yde støtte efter denne lov til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov.

Først når sagen er tilstrækkeligt oplyst, kan kommunen foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Begrundelse for den trufne afgørelse

Det følger af forvaltningslovens § 24, stk. 1, at en begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Det følger videre af § 24, stk. 2, at begrundelsen desuden om fornødent skal indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Der gælder et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse. Folketingets Ombudsmand har i FOU 2011-16-1 udtalt, at begrundelsen i tilfælde, hvor der sker frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse, dels skal indeholde årsagen til, at borgeren ikke længere opfylder betingelserne for ydelsen, dels en særskilt begrundelse for, hvorfor ydelsen frakendes borgeren. Begrundelsen bør blandt andet indeholde oplysning om årsagen til, at myndigheden har ændret sin vurdering. Det bør desuden fremgå af begrundelsen, hvis det skyldes fejl eller misforståelser, at borgeren tidligere er blevet anset for berettiget til ydelsen. Det bør også fremgå af afgørelsen, hvis den ændrede vurdering skyldes, at der er sket ændringer i lovgivning, administrativ praksis og/eller kommunens serviceniveau.

Inddragelse af barnet/den unge

Det følger af barnets lov § 5, stk. 2, at børn og unge med behov for særlig støtte, herunder børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, har ret til indflydelse på de forhold, som vedrører dem. Det følger videre af barnets lov § 5, stk. 3, at barnets eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold. Inddragelse og samtaler kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Endelig følger det af stk. 4, at kravet om samtaler og anden direkte kontakt i stk. 3 i helt særlige tilfælde helt eller delvis kan fraviges, hvis barnets eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal i disse tilfælde tilvejebringes på anden vis.

Kommunernes anvendelse af barnets Lov § 5 vil ikke selvstændigt kunne indbringes for Ankestyrelsen, men spørgsmålet om, hvorvidt barnet eller den unge er blevet hørt og inddraget eller barnets eller unges synspunkter er tilvejebragt i fornødent omfang vil indgå i forbindelse med den materielle prøvelse i en eventuel klagesag.
(lovbemærkninger til lov nr. 721 af den 13. juni 2023 (Barnets Lov)

Andre relevante sagsbehandlingsregler

Klageadgang

Det følger af forvaltningslovens § 25, at afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om en eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Efter retssikkerhedslovens § 67 skal klage til Ankestyrelsen ske inden fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. I særlige tilfælde kan der ses bort fra, at fristen ikke er overholdt, når der er en særlig grund til det.

Tidsfrister

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 3, at kommunen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken.

Kommunen skal på de enkelte sagsområder fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen i en konkret sag ikke overholdes, skal ansøgeren have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.

Fristerne efter § 3 skal for afgørelser efter lov om social service offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne gælder også ved kommunens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 49-16 fastslået, at Ankestyrelsen kan efterprøve, om kommunen har offentliggjort en frist for sagsbehandling, og om borgeren har fået rettidig besked, hvis fristen ikke kan overholdes i den konkrete sag.

Borgerinddragelse

Det følger blandt andet af retssikkerhedsloven § 1, at formålet med retssikkerhedsloven er at sikre borgeren rettigheder og indflydelse, når de sociale myndigheder behandler

sager, samt at de sociale myndigheder har pligt til at tilrettelægge en tidlig og helhedsorienteret hjælp.

Borgeren skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag. Kommunen skal tilrettelægge sagen på en sådan måde, at borgeren kan udnytte denne mulighed. Dette følger af retssikkerhedslovens § 4.

Herudover skal hjælpen efter serviceloven tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger. Endvidere skal det foregå i samarbejde med den enkelte.

Kommunen skal efter servicelovens § 82, stk. 2, 1. pkt., påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interessen for en person med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne.

Om informeret samtykke

Kommunen skal efter servicelovens § 82 yde hjælp til personer med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på deres egne interesser. Dette gælder, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte borger. Hjælpen kan dog ikke ydes ved brug af fysisk tvang. Kommunen skal undersøge, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages til at varetage interesserne for en person med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne. Kommunen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede Familieretshuset om at beskikke en værge efter værgemålsloven.

Principmeddelelse 60-17 slår fast, at en kommune, inden den afgør en sag om hjælp og støtte til fx ældre og borgere, som har en funktionsnedsættelse, skal sikre sig, at borgeren er i stand til at varetage sine interesser.

Kommunen skal bede Familieretshuset om at beskikke en værge, hvis kommunen vurderer, at:

- borgeren kan ikke varetage sine interesser og ikke kan give en gyldig fuldmagt til andre om at varetage sine interesser
- der er en interessekonflikt mellem borgeren og de pårørende, eller
- der ikke er enighed mellem kommunen og en pårørende om den indsats, der er nødvendig. En klage er i sig selv udtryk for en sådan uenighed.

Har borgeren under sagens behandling og forløb i kommunen ikke fået mulighed for at udnytte sine partsrettigheder, er der tale om tilsidesættelse af grundlæggende sagsbehandlingsregler, herunder partshøring, sagsoplysning og klagemulighed. Det betyder, at kommunens afgørelse som udgangspunkt er ugyldig. Det skyldes, at disse grundlæggende sagsbehandlingsregler har karakter af garantiforskrifter.

Handleplaner - § 141 i serviceloven

Kommunen skal efter servicelovens § 141, stk. 2, tilbyde at udarbejde en handleplan, når hjælpen ydes til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller personer med alvorlige sociale problemer, der ikke, eller kun med betydelig støtte, kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet, den forventede varighed af indsatsen og andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Kvalitetsstandarder - § 138 og § 139 i serviceloven

Kommunernes serviceniveau er en kommunalpolitisk beslutning, som blandt andet indebærer, at kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune mindst én gang årligt udarbejder en kvalitetsstandard på visse sociale ydelser. Kvalitetsstandarderne skal være offentligt tilgængelige og kan for eksempel kommunikeres til borgerne gennem kommunens hjemmeside.

Det skal fremgå af den enkelte kommunes kvalitetsstandard, hvilken hjælp borgerne kan forvente fra kommunen, hvis der opstår et behov for hjælp. Derudover skal kvalitetsstandarden indeholde en beskrivelse af det serviceniveau, som kommunen har fastsat.

Som en del af kvalitetsstandarden er kommunen forpligtet til at stille kvalitetskrav til leverandørerne af de forskellige ydelser. Hvis kommunen beslutter at ændre serviceniveauet, og det ændrede serviceniveau medfører ændringer i en borgers ret til ydelser, har den pågældende borger krav på en ny afgørelse baseret på en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp.

Formålet med kvalitetskravene er at sikre, at kommunens borgere får en professionel, værdig og kvalificeret behandling, hvis de får behov for hjælp og støtte. Derudover kan kommunen gennem kvalitetskravene sikre at alle, der modtager hjælp af kommunen, får den hjælp, de har fået tildelt, samt at leverandørerne lever op til de målsætninger, kommunen har sat for fx arbejdsmiljø.

Kommunen har desuden pligt til at føre tilsyn med, at den hjælp borgerne har fået tildelt, leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunen har truffet, og i henhold til kommunens kvalitetsstandarder. Kommunerne skal også fravige disse, hvis borgerens behov for hjælp tilsiger dette.

Helhedsvurdering

Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning, jf. retssikkerhedslovens § 5. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Den sociale lovgivning skal forstås bredt. Det vil sige, at det ikke kun er et spørgsmål om alle muligheder for hjælp efter serviceloven, men også sygedagpengeloven, aktivloven, integrationsloven osv.

Opfølgning

Det fremgår af barnets lov § 156/servicelovens § 148, stk. 2, at kommunen løbende skal følge op i de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunen skal samtidig være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra barnets og den unges forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med dennes familie.

Ydelser i serviceloven

Servicelovens § 85 – Socialpædagogisk støtte

Kommunen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Der skal ikke laves en samlet vurdering af, om borgeren er omfattet af personkredsen og herefter bredt bevilges socialpædagogisk støtte til forskellige funktioner, hvis det ikke først er vurdereret, at borgeren er omfattet af personkredsen i forhold til den enkelte funktion/aktiviteter.

Personkredsvurderingen skal ske i forhold til hver enkelt aktivitet og/eller funktion, der ønskes støtte til. Det betyder, at borgeren kan være i personkredsen for nogle aktiviteter/funktioner, mens borgeren ikke behøver være det for andre.

Servicelovens § 96 – Borgerstyret personlig assistance

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne.

Servicelovens § 107 – midlertidigt botilbud

Kommunen kan tilbyde midlertidigt botilbud til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det. Kommunen skal desuden tilbyde midlertidigt botilbud 1) til personer med nedsat funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for behandlingsmæssig støtte 2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte

Servicelovens § 108/Almenboliglovens § 105 – længerevarende botilbud

Kommunen skal tilbyde ophold i længerevarende botilbud til borgere, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

En borger, som har behov for længerevarende botilbud, har frit valg mellem botilbud efter servicelovens § 108 og almenboliglovens § 105, hvis betingelserne for frit valg er til stede. Reglerne om frit valg af botilbud gælder også for personer, der flytter til et længerevarende botilbud efter reglerne om magtanvendelse.
Reglerne om frit valg betyder generelt, at en person, der visiteres til et længerevarende botilbud, har mulighed for at vælge et andet tilsvarende botilbud, end det kommunen har besluttet. Det er dog en betingelse, at tilbuddet er egnet til at opfylde borgerens behov, fremgår af Tilbudsportalen og ikke er væsentligt dyrere end det, kommunen har tilbudt. Borgere har også ved senere flytning, fx fra et botilbud til et andet botilbud, ret til frit valg, når betingelserne er opfyldt.

Flytning uden samtykke

Efter servicelovens § 129, stk. 1, kan kommunen indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse om, at en person, der modsætter sig flytning eller mangler evnen til at give informeret samtykke, skal optages i et bestemt botilbud, når følgende betingelser alle er til stede:

- det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og
- hjælpen kan ikke gennemføres i personens hidtidige bolig og
- den pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger og
- den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade og
- det er uforsvarligt ikke at sørge for flytning.

Samtlige betingelser skal være til stede for, at reglerne finder anvendelse. Servicelovens § 129, stk. 1, finder anvendelse ved flytning fra egen bolig til et botilbud, ved flytning fra et botilbud til et andet botilbud, og ved flytning inden for samme tilbud.

Ved optagelse i et længerevarende botilbud efter servicelovens § 108, gælder særlige regler, hvis borgeren er til væsentlig fare for andre eller er særligt truende eller chikanerende, jf. servicelovens § 129 a.
Efter servicelovens § 131, stk. 4, skal kommunen, når der indstilles til flytning anmode Familieretshuset om at beskikke en værge.

Principmeddelelser

Principmeddelelse 71-14

Principmeddelelsen fastslår, at en borger, der er berettiget til midlertidigt botilbud, ikke kan placeres i et botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold.

Principmeddelelse 72-14

Principmeddelelsen fastslår, at der kan være situationer, hvor borgeren har en meget betydelig nedsat funktionsevne og et så omfattende behov for hjælp til almindelige, daglige funktioner samt pleje, omsorg og behandling, at behovet ikke kan dækkes på anden vis end i et botilbud efter servicelovens § 108.

Principmeddelelse 20-15

Kommunen kan i kvalitetsstandarden for personlig og praktisk hjælp i hjemmet fastsætte størrelsen på det areal, borgere som udgangspunkt får gjort rent i. Kvalitetsstandarden kan også fastlægge, hvilke og hvor mange rum hjælpen omfatter.

Kommunen skal dog altid foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte

Principmeddelelse 71-14

Principmeddelelsen fastslår, at en borger, der er berettiget til midlertidigt botilbud, ikke kan placeres i et botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold.

Principmeddelelse 72-14

Principmeddelelsen fastslår, at der kan være situationer, hvor borgeren har en meget betydelig nedsat funktionsevne og et så omfattende behov for hjælp til almindelige, daglige funktioner samt pleje, omsorg og behandling, at behovet ikke kan dækkes på anden vis end i et botilbud efter servicelovens § 108.

Principmeddelelse 20-15

Kommunen kan i kvalitetsstandarden for personlig og praktisk hjælp i hjemmet fastsætte størrelsen på det areal, borgere som udgangspunkt får gjort rent i. Kvalitetsstandarden kan også fastlægge, hvilke og hvor mange rum hjælpen omfatter.

Kommunen skal dog altid foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp til rengøring. I sager om bevilling af rengøring betyder det, at serviceniveauet, som det er beskrevet i kvalitetsstandarden, skal fraviges, hvis borgerens behov nødvendiggør det.

I kommunens vurdering af borgerens behov for rengøring kan det være relevant at se på anvendte rum og rummenes fordeling og funktion, samt om der er hjemmeboende børn, kørestol/hjælpemidler samt borgerens nedsatte funktionsevne. Kommunen skal herefter tage stilling til, om serviceniveauet i kvalitetsstandarden skal fraviges i forhold til hyppighed, opgaver, omfanget af areal, der skal rengøres.

Principmeddelelse 60-15

Kommunen skal yde den nødvendige hjælp og støtte efter servicelovens regler om socialpædagogisk støtte, så borgere med betydelig nedsat psykisk og fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer så vidt muligt er stand til at leve og udfolde sig som andre, der ikke har en funktionsnedsættelse. Dette gælder også, når borgere skal have støtte ved ophold uden for hjemmet. Støtten er uafhængig af boform. Kommunen kan blandt andet bevilge støtte i form af socialpædagogiske hjælpere, der følger med borgeren på ophold uden for hjemmet. Kommunen skal foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp til socialpædagogisk støtte ved ophold uden for hjemmet.

Afgørelser efter serviceloven skal træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Kommunen kan have generelle vejledende serviceniveauer i forhold til socialpædagogisk støtte uden for hjemmet. Kommunen kan for eksempel fastsætte nærmere retningslinjer for, hvordan den socialpædagogiske støtte uden for hjemmet skal varetages, herunder at borgerens eventuelle botilbud skal varetage den socialpædagogiske støtte ved ophold uden for botilbuddet. Et serviceniveau indebærer, at den enkelte kommune kan fastsætte nogle vejledende retningslinjer om, hvilken type hjælp der typisk gives i forhold til bestemte typer af behov eller målgrupper. Kommunen er bundet af serviceniveauet i relation til iagttagelse af ligebehandlingsprincippet. Et eventuelt serviceniveau skal dog fraviges, hvis borgerens behov efter en konkret og individuel vurdering nødvendiggør det. Kommunen skal begrunde en fravigelse fra serviceniveauet i såvel nedadgående som opadgående retning. Kommunen kan ikke undlade at opfylde servicelovens bestemmelser om hjælp og støtte til borgere med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer med henvisning til, at kommunen ikke har en servicestandard, der giver mulighed for at bevilge socialpædagogisk støtte uden for hjemmet for eksempel i forbindelse med ferieophold.

Kommunen skal vurdere, om borgeren allerede er kompenseret i forhold til ansøgningen om støtte uden for hjemmet. Kommunen skal i denne vurdering inddrage, om borgeren modtager socialpædagogisk støtte til ophold uden for boligen som en integreret del af et botilbud, eller om borgeren modtager anden støtte i forbindelse med ophold uden for hjemmet. Kommunen skal sikre, at borgere ikke bliver dobbeltkompenseret.

Principmeddelelse 21-17

Principmeddelelsen fastslår, at ved valg af botilbud er det kommunens forpligtelse at sikre, at det visiterede tilbud også dækker borgerens psykiske behov. Ved opfølgning – efter at borgeren er flyttet ind – skal kommunen påse, at borgerens behov fortsat

varetages forsvarligt og sikre, at leverandøren er opmærksom på, at tilbuddet vedbliver at kunne dække beboerens behov.

Det er leverandørens ansvar ved fremtidige visitationer til tilbuddet at sørge for, at kommende beboere kan indgå i de nuværende beboeres miljø og ligeværdige fællesskab.

Principmeddelelse 29-17

Det er ikke en betingelse, at socialpædagogisk støtte udvikler borgerens funktionsniveau, men det kan indgå i vurderingen. Derudover indgår, om aktiviteten understøtter en selvstændig tilværelse, og/eller om borgeren får mulighed for aktiv deltagelse i samfundet på lige fod med andre.

Kommunen kan tage hensyn til, om borgeren med eller uden socialpædagogisk støtte opnår formålet med aktiviteten på anden vis og derfor er kompenseret for sit støttebehov. Kommunen kan kompensere borgeren med den aktivitet, der er integreret i et botilbud, når aktiviteten efter en konkret vurdering tilgodeser borgerens behov.

Kommunen kan fastsætte generelle vejledende serviceniveauer i forhold til socialpædagogisk støtte uden for hjemmet. Kommunen skal dog uanset serviceniveauer altid vurdere den enkelte borgers behov individuelt.

Principmeddelelse 57-17

Principmeddelelsen fastslår, at hvis borgeren ikke vil eller kan give samtykke til optagelse i et særligt botilbud, skal kommunen sørge for, at borgeren får udpeget en personlig værge, da borgeren ellers ikke kan udnytte det frie valg af botilbud. Hvis kommunen ikke har sørget for at udpege en værge, er det en væsentlig mangel i afgørelsen, som kan føre til afgørelsens ugyldighed.

Det betyder, at Statsforvaltningen (red: nu Familieretshuset) ikke kan træffe afgørelse om optagelse i et særligt botilbud uden samtykke, før borgerens værge har haft mulighed for at tilkendegive ønske om at gøre brug af frit valg ordningen.

Principmeddelelse 60-17

Principmeddelelsen fastslår, at en kommune, inden den afgør en sag om hjælp og støtte til for eksempel ældre og borgere, som har en funktionsnedsættelse, skal sikre sig, at borgeren er i stand til at varetage sine interesser.

Det betyder, at kommunen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede Statsforvaltningen (nu Familieretshuset) om at beskikke en værge. Det gælder i situationer, hvor borgeren på grund af en nedsat intellektuel (kognitiv) funktionsevne eller af andre årsager, ikke er i stand til at varetage sine interesser og heller ikke kan give en gyldig fuldmagt til andre om at varetage sine interesser. Det gælder ikke mindst, når der ikke er enighed mellem en kommune og en pårørende om den indsats, som er nødvendig over for borgeren. En klage til Ankestyrelsen må i sig selv betegnes som en sådan uenighed, at den kan danne grundlag for, at der er behov for beskikkelse af en værge. Hvis borgeren ikke har fået mulighed for at udnytte sine partsrettigheder under sagens behandling og forløb i kommunen, er der tale om tilsidesættelse af grundlæggende sagsbehandlingsregler, herunder partshøring, sagsoplysning og klagemuligheder, som fører til, at kommunens afgørelse som udgangspunkt er ugyldig. Det skyldes, at disse grundlæggende sagsbehandlingsregler har karakter af garantiforskrifter.

Principmeddelelse 76-17

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen har ansvaret for og beslutter, hvordan den skal planlægge og udføre sine opgaver på det sociale område. Kommunen vælger, hvem

der skal udføre det tilbud om støtte, som er bevilget til borgeren. Beslutningen om hvem, der skal levere hjælpen efter serviceloven, er som udgangspunkt faktisk forvaltningsvirksomhed. Kommunen er forpligtet til at sikre, at støtten er tilrettelagt på en sådan måde, at borgeren får opfyldt sit behov for hjælp, og borgeren reelt kan modtage støtten, da formålet med støtten ellers ikke kan opfyldes. Hvis borgeren nægter at modtage nødvendig bevilget støtte, skal kommunen undersøge baggrunden herfor. Borgeren har stadigvæk behov for hjælpen, selvom borgeren ikke vil modtage denne. Et eksempel kan være, at den valgte leverandør – på trods af flere forsøg på at levere socialpædagogisk støtte – ikke formår at etablere den fornødne kontakt til en borger, som har massive angstproblemer. Kommunen bør som følge af sin omsorgsforpligtelse reagere hurtigt og overveje, om leverandøren har den nødvendige fagkundskab i forhold til borgerens funktionsnedsættelse.

Principmeddelelse 2-18

Principmeddelelsen fastslår Kommunen kan ikke uden videre lade et tilbud om hjælp eller støtte ophøre med henvisning til, at borgeren ikke samarbejder om at opfylde indsatsmålene i handleplanen. Kommunen skal forinden undersøge og forholde sig til, hvilken betydning borgerens nedsatte funktionsevne har i forhold til hans eller hendes evne til at samarbejde om indsatsmålene.

Hvis kommunen kommer frem til, at borgerens manglende samarbejde skyldes borgerens nedsatte funktionsevne, skal kommunen undersøge, hvordan hjælpen skal tilrettelægges, så borgeren kan samarbejde og modtage hjælpen. En ændret tilrettelæggelse af hjælpen kan både være i forhold til selve handleplanen og indsatsmålene eller i form af et nyt botilbud. Leverandøren skal samarbejde med kommunen om tilrettelæggelsen af hjælpen i forhold til tilbuddets godkendelser ifølge Tilbudsportalen, så det bliver sikret, at borgeren kan modtage hjælpen i tilbuddet.

Hvis kommunen finder, at borgeren, på trods af sin funktionsnedsættelse, er i stand til at samarbejde om indsatsmålene, men ikke gør det, skal kommunen vejlede borgeren om konsekvenserne ved fortsat ikke at samarbejde. Kommunen skal i den forbindelse sikre sig, at borgeren er i stand til at forstå vejledningen. Hvis borgeren, efter at være blevet vejledt, fortsat ikke samarbejder om at opnå sine indsatsmål, er kommunen berettiget til at lade et tilbud om hjælp ophøre, fx et botilbud, da der ikke længere er noget formål med hjælpen.

Hvis kommunen vurderer, at borgeren, efter ophør af botilbud, forsat har behov for betydelig hjælp, skal kommunen som følge af sin omsorgspligt yde en indsats for at hjælpe borgeren med at finde et sted at bo, så borgeren fortsat kan modtage hjælp.

Principmeddelelse 6-18

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen skal yde socialpædagogisk støtte til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og borgere med særlige sociale problemer, som medfører et behov for hjælp, omsorg, støtte eller optræning og hjælp til udvikling af færdigheder. Det er ikke en betingelse, at den betydelige funktionsnedsættelse eller de særlige sociale forhold er varige, eller at borgeren har en diagnose. Socialpædagogisk støtte kan bevilges samtidig med, at borgerens forhold er under afklaring, for eksempel fordi behandlingsmulighederne ikke er udtømte, at borgeren er under helbredsmæssig udredning, eller fordi uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder ikke er afklaret.

Socialpædagogisk støtte kan bevilges til borgere, der har ressourcer til at kunne klare sig selv på nogle områder, men samtidig har behov for hjælp på andre områder. Hjælpen skal ydes uanset borgerens boform – altså også til borgere, der bor på plejehjem eller i lignende boformer – og kan ydes i kombination med anden støtte, men kommunen er ikke forpligtet til at yde hjælpen i form af en fast og kontinuerlig støtteperson. Hjælpen

skal tage udgangspunkt i den enkeltes individuelle situation med respekt for den enkeltes egne behov og ressourcer. Der kan bevilliges hjælp til både vedligeholdelse og udvikling af færdigheder til borgere med betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, hvis de har behov herfor, for at de så vidt muligt kan leve et liv på, på lige fod med andre (kompensationsprincippet).

Principmeddelelse 11-18

Reglerne om optagelse i særligt botilbud uden samtykke, gælder borgere, der enten modsætter sig optagelsen eller ikke er i stand til at give samtykke.

Servicelovens bestemmelse om optagelse i særligt botilbud uden samtykke gælder ved flytning til både midlertidigt og længerevarende botilbud. Den gælder desuden ved flytning fra ét botilbud til et andet og internt på et botilbud.

Principmeddelelse 21-18

Principafgørelsen fastslår, at formålet med at yde støtte efter serviceloven til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Personkredsen for socialpædagogisk støtte efter serviceloven omfatter borgere med betydelig nedsat funktionsevne, der som følge heraf har behov for hjælp, omsorg eller støtte. Personkredsen for et midlertidigt botilbud efter serviceloven omfatter borgere med en betydelig nedsat funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner. Hvis borgeren opfylder disse betingelser, vil vedkommende være berettiget til et midlertidigt botilbud. Derudover omfatter personkredsen i servicelovens bestemmelse om midlertidige botilbud også borgere med en nedsat funktionsevne, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte, men som ikke har behov for omfattende hjælp i dagligdagen.

Kommunen skal undersøge, om det rent faktisk er muligt at levere den socialpædagogiske støtte til borgeren under borgerens aktuelle boligmæssige rammer. Hvis borgeren ikke selv kan skabe de rammer, der er nødvendige for at kunne modtage støtten, skal kommunen sørge for, at rammerne for at levere støtten er til stede. Det betyder, at kommunen skal hjælpe borgeren i forhold til at finde indkvartering eller en bolig. Det er fordi, kommunen skal sikre, at borgeren får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer borgerens behov. Det er dog ikke ensbetydende med, at kommunen er forpligtet til at skaffe en lejlighed til borgeren, hvis den bevilgede støtte kan leveres på anden vis. Hvis kommunen kan konstatere, at rammerne for at levere den nødvendige støtte ikke er til stede, og det ikke uden videre er muligt at hjælpe borgeren i forhold til at finde en bolig eller indkvartering, vil borgeren være berettiget til et midlertidigt botilbud, indtil kommunen har sørget for, at borgeren kan få leveret den nødvendige hjælp på anden vis. I sådanne tilfælde vil et tilbud om et midlertidigt botilbud være den eneste måde, kommunen kan levere den nødvendige hjælp på og dermed leve op til sin omsorgsforpligtelse i serviceloven.

Principmeddelelse 22-18

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen, som en del af helhedsvurderingen, har pligt til at behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning. Det følger af retssikkerhedsloven. Det betyder også, at borgeren skal have tilbud om rådgivning og vejledning, hvis det er nødvendigt. Som udgangspunkt har kommunen kun pligt til at vejlede, hvis der er en anledning til det. Det følger af god forvaltningsskik, at en myndighed, efter omstændighederne, også er forpligtet til at vejlede på eget initiativ. Det betyder, at kommunen har pligt til at vejlede, selvom borgeren, hverken direkte eller indirekte, har

bedt om vejledning. Det betyder også, at vejledningen ikke nødvendigvis skal ske i forbindelse med en ansøgning om hjælp, men for eksempel kan ske i forbindelse med bevilling af en anden ydelse eller i forbindelse med opfølgning. Vejledningen forudsætter, at kommunen i forvejen er i kontakt med borgeren. Manglende eller mangelfuld vejledning fra kommunens side kan efter omstændighederne føre til, at borgeren skal stilles, som om kommunen havde ydet korrekt og fyldestgørende vejledning. Det kan for eksempel betyde, at borgeren er berettiget til hjælp fra et tidligere tidspunkt end ansøgningstidspunktet, eller det kan få betydning for vurderingen af, om en borger, der uberettiget har modtaget ydelser, også har modtaget ydelserne mod bedre vidende.

Principmeddelelse 3-19

Formålet med kompensationsprincippet er, at borgere med en funktionsnedsættelse i videst muligt omfang bliver kompenseret for følgerne af funktionsnedsættelsen og stilles lige med andre borgere. Borgeren skal have mulighed for at leve så normalt et liv som muligt, herunder have et socialt liv og mulighed for at passe et arbejde.

Kompensationsprincippet giver ikke et krav på ubetinget kompensation. Hjælp og støtte efter serviceloven kan alene bevilges efter en vurdering af formålet med den ansøgte hjælp og ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede situation, behov, funktionsevne og ressourcer i husstanden.

Det primære mål med indsatsen er at gøre borgeren i stand til at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Hvis det ikke er muligt at gøre borgeren i stand til at klare sig selv, bør indsatsen sigte mod at gøre borgeren i stand til at klare så mange opgaver selv som muligt.

Det er borgeren med funktionsnedsættelsen, som skal kompenseres for sin nedsatte evne til fx at varetage de praktiske opgaver i hjemmet. Det betyder, at en kommune skal tage udgangspunkt i de opgaver, som personen ville have bidraget med, hvis personen var rask.

Enhver person i husstanden skal bidrage til at løse sin andel af de praktiske opgaver i hjemmet. En kommune skal derfor bedømme borgerens samlede situation og om nødvendigt inddrage oplysninger om eventuelt andre medlemmer af husstanden.

Principmeddelelse 10-19

Principmeddelelsen fastslår, at modsat bestemmelsen om korterevarende rehabiliteringsforløb er der i bestemmelserne om personlig pleje og praktisk hjælp eller socialpædagogisk støtte ikke et krav om, at borgeren skal kunne forbedre sine evner til at varetage opgaverne eller have potentiale til at kunne udvikle sine færdigheder. Kommunen skal først og fremmest undersøge, hvad formålet med hjælpen er, herunder hvilken type opgave der skal bevilges hjælp til.

Hvis formålet med hjælpen er, at borgeren skal have udført en opgave, der er af rent praktisk karakter, for eksempel rengøring, skal hjælpen bevilges efter bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp, uanset hvad borgerens hjælpebehov mere konkret består i, eller om borgeren kan deltage i udførelsen af opgaven. Det betyder, at hvis borgeren har behov for personlig pleje og praktisk hjælp i form af motivering og guidning af en hjælper ved udførelse af opgaverne, skal hjælpen bevilges efter bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp.

Motivering og guidning ved udførelse af de praktiske og personlige opgaver kan gives efter servicelovens bestemmelse om personlig pleje og praktisk hjælp, når det har sammenhæng med udførelsen af opgaven. Det gælder i de tilfælde, hvor den motiverende snak, guidning mv. om hjælpeopgaven (for eksempel rengøring, bad m.v.) også har forbindelse til selve udførelsen af den praktiske og personlige opgave. Hjælperen er som udgangspunkt til stede under opgaven.

Hvis der er tale om opgaver, som ikke hører under bestemmelsen om personlig pleje eller hjælp til praktiske opgaver, skal kommunen overveje, om der er et hjælpebehov efter servicelovens bestemmelse om socialpædagogisk støtte. Det kan for eksempel være hjælp til posthåndtering, økonomi, planlægning af struktur i hverdagen, egenomsorg mv. Hjælperen behøver ikke nødvendigvis at være til stede under udførelsen af de enkelte opgaver.

Principmeddelelse 47-22

Botilbuddet kan opsige aftalen med kommunen i henhold til aftalens indhold. Botilbuddets opsigelse af aftalen med kommunen er ikke reguleret af serviceloven.

Hvis botilbuddet opsiger aftalen med kommunen om placeringen af borgeren, kan kommunen ud visitere borgeren fra botilbuddet. Kommunen skal da i overensstemmelse med servicelovens almindelige regler sikre sig, at borgeren får den hjælp, som borgeren har behov for, herunder ved visitering til et nyt botilbud.

Principmeddelelse 25-24

På baggrund af Folketingets Ombudsmands redegørelse af 30. juni 2024 (offentliggjort som FOB 2024-19) ændrer Ankestyrelsen praksis i forhold til fortolkning af spørgsmålet om kommunernes forpligtelser efter servicelovens § 102. Ankestyrelsen ændrer således den praksis, som fremgik af principmeddelelse 4-23, tilbage til den praksis, som fremgik af den tidligere principmeddelelse 5-13.

Kommunen kan inden for lovens rammer fastsætte et generelt og vejledende serviceniveau om kommunens brug af behandlingstilbud efter servicelovens § 102.

Kommunen skal behandle en ansøgning efter § 102 og tage stilling til, om borgeren opfylder betingelserne for at modtage hjælp efter bestemmelsen.

Ankestyrelsen kan efterprøve, om kommunen, ved afgørelsen af, om borgeren kan få den ansøgte hjælp, har foretaget den nødvendige konkrete, individuelle vurdering sammenholdt med det fastlagte serviceniveau.

Ankestyrelsen kan endvidere efterprøve, om de kriterier, der danner grundlag for en kommunes afgørelse, er lovlige, herunder om alle relevante kriterier er inddraget i vurderingen, og om prioriteringen og vægtningen mellem kriterierne er foretaget i overensstemmelse med almindelige retsprincipper.

Bilag 2: VISOs socialfaglige gennemgang af fem sager

Formål

VISO's socialfaglige sagsgennemgang består af en vurdering af den socialfaglige kvalitet i sagsbehandlingen, som den er dokumenteret i sagsmaterialet i 5 af de 20 sager, der er indsendt af Sorø Kommune. Vurderingen foretages på baggrund af hele sagsforløbet to år tilbage fra indkaldelsestidspunktet.

Socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen indebærer, at der er arbejdet systematisk og analytisk samt, at sagen er underbygget ved eksempelvis indhentelse af relevant dokumentation fra andre instanser.

Hertil kommer, at selve udredningsprocessen er udført på et systematisk grundlag, der adskiller beskrivelse, analyse, vurdering og handling, og at den samlede viden anvendes til at koble elementerne i en sag sammen.

Faglig kvalitet indebærer endvidere, at der ses en relevant sammenhæng mellem de resultater udredningen afdækker, og de mål der opstilles i handleplanen, samt at disse mål er veldefinerede og velafgrænsede, og at ansvaret for indsatsen er adresseret.

VISO's socialfaglige gennemgang tager med udgangspunkt i ovenstående afsæt i de 4 pejlemærker for kvalitet i sagsbehandlingen:

- Inddragelse af borgeren og netværk
- Faglig udredning
- Valg af indsats
- Opfølgning på indsats

Udvælgelseskriterier

Den socialfaglige sagsgennemgang er foretaget i perioden 18. december 2025 – 23. januar 2026

Sagerne fordeler sig således:

- Bevilling af aflastning jf. Serviceloven § 84 stk. 2
- Fortsat bevilling af bolig efter ABL § 105 samt indsatser efter Serviceloven §§ 83 & 85
- Bevilling af midlertidigt botilbud efter Serviceloven § 107 samt indsatser efter §§ 83 & 85
- Bevilling af § 85 jf. Serviceloven
- Bevilling af midlertidigt botilbud efter Serviceloven § 107 samt indsatser efter §§ 83 & 85

Samlede styrker i sagsbehandlingen:

Gennemlæsning af sagerne viser en god journaliseringspraksis. Det er nemt at orientere sig i sagerne, samt at man kan følge de sagsbehandlingsskridt, der foretages, og dermed intentionerne bag sagsbehandlingen.

Journaliseringspraksis er både i form af skrevne journalnotater og journaliserede e-mails.

Der benyttes samme udredningsmetode i sagerne – VUM 2.0.

Borgers og/eller dennes pårørende, værge eller lignende kan ses inddraget i udredningen. Herudover er der andre relevante kilder gengivet i sagsoplysninger.

Sagerne er generelt godt oplyste, hvilket er en udvikling siden sagsgennemgangen i analysefasen.

Alle sager indeholder en analyse, og der er en klar adskillelse af sagsoplysning og analyse i udredningerne. Analyserne indeholder sagsbehandlerens bemærkninger og delanalyser. Analyserne bærer præg af en vis ensartethed, hvilket er en udvikling siden sagsgennemgangen i analysefasen.

Der er afgørelser i alle sager, som gengiver, hvad der er bevilget i både art og omfang. Der ses samme formuleringer gengivet i de tilgængelige kontrakter, så der er en klar sammenhæng mellem det bevilgede og det bestilte.

I de sager, som omhandler overgangen fra barn til voksen ses der en rettidighed og en god systematik. I en enkelt sag er der også en opmærksomhed på evt. muligheder igennem Social Service og vejledning hertil, selvom det på daværende tidspunkt ikke er aktuelt.

Samlede udviklingspunkter i sagsbehandlingen:

I enkelte tilfælde kan der være tvivl om borgers habilitet og evne til eks. at give et samtykke. Denne tvivl adresseres i et enkelt tilfælde i sagsmaterialet, men følges ikke til dørs med en egentlig afklaring af habilitet.

Der ses enkelte målformuleringer i form af indsatsbeskrivelser til udfører, men ingen handleplaner til borger. Anbefaling fra sagsgennemgang i analysefasen omhandlende dette, er derfor stadig aktuelt:

- Der kan med fordel arbejdes med at opstille dette. Både målformuleringer, som eksempelvis tager udgangspunkt i SMART-modellen, og brug af handleplaner som et aktivt arbejdsredskab kunne være et fokus.
- At bruge handleplaner skal ses i sammenhæng med de bestillinger, der måtte være.

Sagsgennemgang med udgangspunkt i de fire pejlemærker

Inddragelse

Inddragelse generelt:

Gennemgangen af sagerne viser overordnet god kvalitet i sagerne hvad angår inddragelse. Borger og pårørende inddrages og informeres via møder, breve, mails og telefonsamtaler.

Ved henvendelser i sagerne reagerer rådgivere på henvendelsen og får de konkrete spørgsmål afklaret.

Partsrepræsentation og værgemål:

Kommunen har overordnet en god opmærksomhed på værgemål og partsrepræsentation. Der ses værgemålsbeskikkelse i akterne som dokumentation på, at den pårørende reelt er blevet udpeget som værge for borgeren.

I flere sager ses det, at sagsbehandler på indhenter skriftligt samtykke til at må kommunikere med pårørende. Det ses dog også, at det sker uden at sikre sig borgers evne til at forstå, hvad samtykket går ud på, og der er eksempler på, at der sættes spørgsmålstegn ved borgers habilitet uden at dette dog afklares.

Partsrepræsentanter og værger ses inddraget i sagsbehandlingen, og på den måde bidrager de til at belyse borgers perspektiv, ligesom afgørelser og anden korrespondance også sendes til relevante samarbejdspartnere, der repræsenterer borgeren.

Generelt tyder det på, at kommunen er opmærksom på både forpligtelser ift. værge og til borgers mulighed for at indgå i sagsbehandlingen via andre.

Inddragelse vil blive yderligere belyst under de øvrige pejlemærker.

Faglig udredning

Metode:

Kommunen anvender VUM 2.0 som metode.

Inddragelse af borgeren og dennes netværk i udredningen:

De gennemgåede sager viser, at borger inddrages i forbindelse med udredningen i de sager hvor borger er i stand hertil. Der er i alle sager afholdt møde med borger og pårørende, og oplysninger fra mødet fremgår af udredningen.

I næsten alle sager er der også et professionelt netværk i form af kontaktpersoner. Det ses, at disse også inddrages i sagsbehandlingen, hvor det er relevant.

Der er i flere af sagerne støttebehov, som pårørende ønsker selv at varetage eller som borger ikke ønsker at have støtte til at dække for nuværende. Hér beskrives støttebehovene, og de beskrives dækket jf. Serviceloven § 82 / omsorgsforpligtelsen.

I en enkelt sag ses det, at borgers funktionsniveau kan være svingende, så den ene dag ønsker vedkommende støtte til en given aktivitet og den anden dag kan det være anderledes. Her beskrives støttebehovene, men med en henvisning til, at borger også har en selvbestemmelsesret og dermed mulighed for at sige nej.

Inddragelse af relevante fagpersoner i udredningen:

Der er god kvalitet i oplysning af sagerne.

Der er eksempler på både LÆ125, oplysninger fra PPR, oplysninger fra tidligere og nuværende indsatser i form af statusskrivelser og andet.

I en sag, hvor der er tale om en borgers tilflytning til kommunen, findes der oplysninger fra tidligere kommune, hvor vedkommende var bevilget indsatser. Oplysningerne benyttes relevant i udredningen.

Kvalitet i udredningen:

Der er i alle sager udarbejdet en sagsåbning, hvor det fremgår tydeligt, hvor henvendelsen kommer fra samt hvad formålet med udredningen / sagsbehandlingen er. Det fremgår fx om det er en overdragelsessag fra Familierådgivningen, en henvendelse direkte fra borger eller pårørende eller i forbindelse med en opfølgning.

Der er kildehenvisning og datering af oplysningerne i udredningerne, hvilket betyder, at det er nemt at orientere sig i materialet. Der ses også i udredningerne et fint fokus på at få beskrevet borgers ressourcer, så de kan indgå i den samlede vurdering.

I sagerne er der en helt klar adskillelse imellem oplysninger, analyse og vurdering. Sagsbehandlerens bemærkninger er anvendt i stort omfang, og det ses, at oplysninger i sagen behandles og analyseres. Det ser ud til, at der er gennemslag til delanalysen, som derved sammenfatter de behandlede temaer i udredningen.

En af sagerne viser, at sagsbehandler kommer rigtig godt omkring væsentlige oplysninger, som ikke direkte henviser til borgers funktionsniveau, men som omhandler den familiære konstellation, som borger er i. Det er særligt relevant, i de sager, hvor der søges om aflastning, og dermed omhandler ansøgningen også andres behov end udelukkende borgers.

I alle de gennemgåede sager er der en samlet faglige vurdering, der beskriver de samlede støttebehov. Herefter er der i næsten alle sager defineret i hvilket omfang det enkelte støttebehov skal dækkes (udmålt i tid), samt efter hvilken bestemmelse i Serviceloven.

Det er i stort set alle sager gengivet i afgørelsen til borger, dennes værge, partsrepræsentant eller en, som borger har valgt skulle inkluderes i sagsbehandlingen.

Det ses også, at den forventede afgørelse forinden har været til høring, så bemærkninger og dermed evt. justeringer kan indgå inden den endeligt sendes ud.

Helt overordnet set er der en meget tydelig systematik i sagsbehandlingen hvad angår både indhold i udredningerne og processuelle skridt i sagsbehandlingen.

Valg af indsats

Valg af indsats i den samlede faglige vurdering

I alle sager er der tale om, at indsatsen næsten er defineret på forhånd, da der er tale om bevilling af bodel på en bevilget STU eller allerede igangsatte indsatser fra Familierådgivningen, som skal vurderes til at kunne fortsætte.

Herudover omhandler en enkelt sag §85 om en indsats til en borger i eget hjem.

Der er flere eksempler på, at der i den samlet faglig vurdering er gengivet, at indsatsen er godkendt til målgruppen, og en mere præcis matchning til den enkelte borger – fx rammerne i et specifikt hus, som en ung skal bo ifbm. STU tilbud, eller hvordan §85 vurderes at kunne løfte opgaven indenfor deres givne rammer.

På den måde er der direkte sammenhæng imellem den valgte indsats og den specifikke borgers behov.

Bestilling og handleplan:

I de sager, der er gennemgået er der bestillinger i sagen i form af kontrakter med tilbud udenfor kommunen. Der gøres brug af standardkontrakter, hvor støttebehovene og de indsatser der er forbundet hermed er kopieret ind fra borgers afgørelse.

I kommunens dialog med tilbuddene, gøres der opmærksom på, at støttebehovene er myndigheds vurdering af og afgørelse om, hvad der skal leveres, og at udfører ved underskrivning heraf accepterer dette. På den måde sikres der er tydelighed – også i forhold til fremtidige opfølgninger og evt. revurderinger af støttebehov og indsatsernes omfang.

Ligeledes sikres det, at der er overensstemmelse imellem borgers afgørelse og bestillingen ved udfører.

Der er ikke handleplaner i sagerne – enten fordi indsatsen ikke kalder på en handleplan, eller fordi det ikke er valgt til af borger eller dennes repræsentant.

I enkelte afgørelser fremgår det, at en handleplan aktivt skal tilvælges af borger. Kommunen skal være opmærksom på, om det er den bedst egnede metode ift. at finde ud af, hvorvidt der skal udarbejdes en handleplan eller ej.

Da der ikke er handleplaner, fremgår der i begrænset omfang måldefinering i sagerne – der kan læses enkelte målformuleringer adresseret til et botilbud, og de mål ses at være af overordnet karakter.

Afgørelse til borgeren (herunder også støttebehov):

Afgørelserne er skrevet i et let forståeligt sprog, og der ses en ensartet struktur i afgørelserne, herunder hovedoverskrifter.

Afgørelserne er beskrevet med støttebehov, hvilken hjemmel hjælpen gives efter samt omfanget heraf i form af en tidsudmåling.

Opfølgning

Systematik for opfølgningen:

Der er en opmærksomhed på opfølgning i sagerne, da borger i afgørelsen får advis om, hvornår der forventes opfølgning på indsatsen.

I flere af sagerne findes der tilgængelige opfølgninger.

Opfølgningerne viser en fin systematik med indhentelse af materiale fra udfører, invitationsskrivelser, møde med deltagelse af udfører, borger og pårørende samt vurdering af, hvorvidt indsatsen kompenserer for støttebehovene.

Der er en enkelt sag, hvor opfølgningen er meget grundig, og hvor opfølgningen bærer præg af revisitering og en mere detaljeret beskrivelse af støttebehov og en efterfølgende tidsudmåling. Det er i forbindelse med en afklaring imellem udfører og kommune ift. omfanget af støtte og dermed også takst. Hér ses det, at kommunen sørger for en mere detaljeret sagsoplysning samt en fyldigere referat. Der ses også en hyppigere kadence ift. næste opfølgning, hvormed det sikres, at der er fokus på, om det bevilgede både efterkommes og er tilstrækkeligt.

Inddragelse af borgeren og dennes netværk i opfølgningen:

Borger – eller dennes repræsentation – og/eller pårørende bliver inddraget i opfølgningen.

Det ses også i en enkelt sag, at en borgers tilbagemelding på den konkrete indsats bliver håndteret med den samme.

Helhed og sammenhæng

Samarbejdet med andre forvaltninger og sektorer:

I et par af sagerne er der relevant kontakt med sagsbehandleren i Jobcentret i forbindelse med afklaring af fremtidigt forsørgelsesgrundlag.

I en enkelt sag er der rådgivning omkring dækning af merudgifter i forbindelse med overlevering fra Familieafdeling til Social Service. I sagen bliver pårørende givet grundig vejledning i, hvem de skal kontakte ligesom vedkommendes kontaktoplysninger tydeligt fremgår. Det ser ud til, at der også gives besked til den konkrete rådgiver, da vedkommende efterfølgende kontakter forældrene.

Der ses ikke eksempler på samarbejde med andre sektorer – eks. sundhedssektoren – men i en afgørelse, er det er udspecificeret, at det er sundhedssektorens ansvar, hvis der skal være andre end borger tilstede under besøg ved lægen eller tandlægen.

Overgang fra barn til voksen:

Flere af sagerne omhandler overgangen fra barn til voksen.

I de sager, der omhandler overgangen fra barn til voksen ses det, at der har været flere ”ung til voksen” møder” i forbindelse med overgangen. Der ligger gode beslutningsreferater fra disse møder, og overgangen virker velforberedt med god information til og inddragelse af både den unge og pårørende.

Af sagerne fremgår det, at der er en fast systematik med, hvem der indkalder, et skema til referater og uddelegering af opgaver.

Af referaterne fremgår det, at der skal sikres et ordentligt oplysningsgrundlag i form af speciallægeerklæringer eller andet i forbindelse med overdragelse af sagsbehandlingen til voksenregi.

I en enkelt sag har der ikke været overlevering fra Familierådgivningen, da denne afdeling ikke havde nogle indsatser. Der var en indsats til den unge, men den var bevilget af Jobcentret.

Hér ses det, at Familierådgivningen har været opmærksom på og vejledt om kontakt til Social Service ved et møde i overgangen til det 18. år, men at det på daværende tidspunkt ikke var aktuelt. Det ses, at forældre henvender sig til Social Service, da det bliver aktuelt.

Bilag 3: Kommunens redegørelse

Som afslutning på Sorø Kommunes analyse- og udviklingsforløb har kommunen udarbejdet en redegørelse, der beskriver hvilke udviklingsaktiviteter kommunen har iværksat, status på udviklingsaktiviteterne, og hvad effekten har været af udviklingsarbejdet.

Redegørelsen fremgår af skemaet herunder.

1. Politik og strategi

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Taskforcen anbefaler, at kommunen styrker sin politik og strategi på følgende måder:

- Kommunen prioriterer at udbrede kendskabet til handicappolitikken.
- Kommunen udmønter handicappolitikken i konkrete strategier og handleplaner.
- Kommunen formulerer konkrete målsætninger og succeskriterier for initiativer i strategier og handleplaner.
- Kommunen sikrer, at dens kvalitetsstandarder fremstår lovmedholdelige, og anvendes korrekt i kommunens sagsbehandling.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke udviklingsinitiativer kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.

Med afsæt i taskforcens anbefalinger har kommunen identificeret og iværksat en række udviklingsaktiviteter indenfor:

- Aktiv formidling og drøftelse af handicappolitikken i myndighedsteamet, Team Handicap og Psykiatri.
- Inddragelse af Team Handicap og Psykiatri i udvikling og konkretisering af handleplanen.
- Revision og udarbejdelse af kvalitetsstandarder på voksenhandicapområdet.
- Etablering af ledelsesmæssig opfølgning på anvendelsen af kvalitetsstandarder i sagsbehandlingen.

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingsinitiativerne. Hvilke aktiviteter er afsluttet, og hvilke aktiviteter resterer?

I kommunens udviklingsplan er alle de konkrete udviklingsaktiviteter oplistet under hvert tema og med status. Herunder er det oplistet i forhold til afsluttet/implementeret eller hvornår de ventes at blive afsluttet.
Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Sagsbehandlerne i Team Handicap og Psykiatri har fået fremlagt handicappolitikken og efterfølgende haft en drøftelse, der samlet har bidraget til teamets kendskab til handicappolitikkens formål og målsætninger, og teamet har bidraget med input til handleplanen. Konkret har Team Handicap og Psykiatri foreslået, at der i handleplanen for Handicappolitikken sættes et mål op om, at der i 2025 igangsættes et arbejde på tværs af velfærdsområdet i forhold til at udarbejdet en struktur for, hvordan vi sagsbehandler i forhold til helhedsorienterede afgørelser i Sorø Kommune.
- Kommunen har udarbejdet nye kvalitetsstandarder for servicelovens §§ 10, 12, 82 a, b og c og 85 samt kvalitetsstandarder for midlertidige og længerevarende botilbud jf. Servicelovens §§ 107 og 108 samt almenboliglovens § 105 som er blevet politisk behandlet i Social og Sundhedsudvalget den 2.12. 2025, og endeligt godkendt af Kommunalbestyrelsen den 17.12. 2025.
- Udkast til kvalitetsstandarderne har været til gennemsyn hos Ankestyrelsen.

Aktiviteter, der ventes afsluttet primo 2026:

- Teamleder præsenterer kvalitetsstandarderne på teammøde.
- Teamleder følger kvartalsvis op på brugen af kvalitetsstandarderne i ledelsestilsyn.

Kommunen bedes redegøre for, hvorvidt og hvordan udviklingsinitiativerne har medført en styrkelse af kvaliteten af sagsbehandlingen på voksenhandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

Arbejdet med udbredelse af handicappolitikken og inddragelsen af Team Handicap og Psykiatri har bidraget til en fælles forståelse af kommunens overordnede værdier og målsætninger på voksenhandicapområdet. Drøftelserne har styrket medarbejdernes refleksion over sammenhængen mellem politik, handleplan og konkret sagsbehandling.

Taskforceforløbet har betydet at der det har været muligt for Team Handicap og Psykiatri, at sætte fokus på behovet for et samarbejde om helhedsorienterede afgørelser på tværs af velfærdsområdet.

De nye kvalitetsstandarder er nu politisk godkendt og vil fremadrettet blive anvendt i sagsbehandlingen. Der forventes en kvalitetsmæssig styrkelse, når standarderne implementeres, idet de vil sikre en mere ensartet og lovmedholdelig praksis og fungere som et aktivt redskab i sagsbehandlingen.

Allerede i dag henvises der aktivt til gældende kvalitetsstandarder i sagerne, hvilket understøtter en mere transparent og struktureret sagsbehandling. Samlet set har arbejdet bidraget til at styrke det faglige fundament og den fælles retning i myndighedsarbejdet.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

Refleksion fra myndighedsområdet: Taskforcen har tillagt myndighedsområdet i Team Handicap og Psykiatri en stor betydning ift. Handicappolitikken, dens udbredelse og udmøntning set i forhold til at Handicappolitikken er en tværgående politik med fokus på mange andre fagområder og politikområder end de, der er forankret i myndigheden i Center for Social og Sundhed.

2. Faglig ledelse

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Taskforcen anbefaler, at kommunen styrker den faglige ledelse på følgende måder:

Sparring og videndeling

- Får en systematisk praksis for hvordan ny viden om lovgivning og principmeddelelser deles i teamet.
- Etablerer en fast praksis for fælles læring af omgørelserne.

Strategisk kompetenceudvikling

Sikrer, at der er sammenhæng mellem kommunens politiske fokusområder, kompetenceudviklingen og koncept for ledelsestilsyn.

- Sikrer, at der arbejdes systematisk med introduktion af nye medarbejdere – fx ved at udarbejde og udlevere en håndbog med relevant materiale om kommunens politiske og strategiske fokusområder, arbejdsgange, VUM 2.0 etc.

Fagligt ledelsestilsyn

- Kommunen implementerer en arbejdsgang for et kvartalsvis og systematisk ledelsestilsyn, som indeholder et socialfagligt og juridisk kvalitetstjek.
- Kommunen sikrer fælles læring af ledelsestilsynet.
- Kommunen følger op på om ledelsestilsynet er hensigtsmæssigt.
- Afrapporterer resultatet af ledelsestilsynet til øverste ledelse.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke udviklingsinitiativer kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.

Med afsæt i taskforcens anbefalinger har kommunen identificeret og iværksat en række udviklingsaktiviteter med fokus på:

- Etablering af faste “makkergrupper” i teamet med fokus på sagssparring, deling af ny viden, praksiserfaringer og tvivlsspørgsmål behandles samlet. Makkergrupperne mødes min to gange om måneden og samarbejder herudover fleksibelt efter behov.
- Udover makkergrupperne er der sagssparring en gang om måneden, teammøde en gang om måneden og visitationsudvalgsmøde en gang om måneden.
- Udpegning af en intern faglig koordinerende funktion med ansvar for arbejdsgange, sagsflow og skabeloner.

- Indførelse af kvartalsvis ledelsestilsyn som centralt styringsredskab i myndighedsarbejdet.
- Anvendelse af ledelsestilsyn og sagssparring som afsæt for målrettet kompetenceudvikling.
- Opbygning af en struktureret introduktion for nye medarbejdere med mentor og fast opfølgning.
- En ledelsesmæssig praksis, hvor erfaringer fra Ankestyrelsens afgørelser aktivt omsættes til fælles læringspunkter – også på tværs af afdelinger.

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingsinitiativerne. Hvilke aktiviteter er afsluttet, og hvilke aktiviteter resterer?

I kommunens udviklingsplan er alle de konkrete udviklingsaktiviteter oplistet under hvert tema og med status. Herunder er det oplistet i forhold til afsluttet/implementeret eller hvornår de ventes at blive afsluttet.

Sparring og videndeling

Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Der er sat et fast punkt på det månedlige teammøde omkring ny lovgivning, herunder nye principafgørelser og meddelelser.
- En sagsbehandler i teamet har til opgave at stå for udarbejdelse af arbejdsgange, sagsflow, skabeloner mv. til understøttelse i forhold til sagsbehandlingen.
- Ledelsestilsyn gennemføres hvert kvartal (fra 1. kvartal 2024) – én sag pr. sagsbehandler ift. overholdelse af gældende lovgivning.
- Omgørelser fra Ankestyrelsen er sat på som fast punkt både på sagssparringsmøder og på det månedlige teammøde. Der udarbejdes løbende opsamlinger, som opsummerer de forhold som AST har ligger vægt på. Det sikrer en samlet viden, som kan bruges aktivt i teamet.
- Teamleder sikrer, at omgørelser, som går på tværs af afdelinger i Sorø Kommune og på tværs af sektorer (fx ift. helhedsorienterede afgørelser), tages op på relevante tværfaglige/tværsektorielle møder med henblik på fælles læring og udarbejdelse af tværgående retningslinjer, for at sikre lovmedholdelige afgørelser.

Aktiviteter, der ventes afsluttet primo 2026:

- Kommunen er i proces med at få indarbejdet kildehenvisninger mv. ind i skabeloner for afgørelsesbreve. Teamet drøfter løbende på sagssparringer, hvordan vi sikrer de rette kildehenvisninger i afgørelsesbreve.
- Der indføjes rubrikker i overblikket og tjeklisten for ledelsestilsyn som gør det muligt at følge op på om sagsbehandlingen følger gældende lovgivning, beskrivelse af det generelle indtryk af den socialfaglige kvalitet i sagen og

eksempler på styrker og læringspunkter.

- Der er i 2025 nedsat en arbejdsgruppe på tværs af velfærdsområdet, der udarbejder forslag til plan for organisering af arbejdet med helhedsorienterede afgørelser. Arbejdsgruppen består af centerchef for Arbejdsmarked og Borgerservice, chefjurist i Økonomi og Stab og teamleder for Team Handicap og Psykiatri. Arbejdsgruppen er understøttet at en chefkonsulent fra Center for Arbejdsmarked og Borgerservice.

Strategisk kompetenceudvikling

Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Gennemførelse af årlig GRUS-MUS-proces med rådgiverne i Team Handicap og Psykiatri. Fokus i processen er at involvere medarbejderne i den faglige udvikling og organisering, jævnfør kommunens strategiske og styringsorienterede dokumenter, ny lovgivning, den daglige opgaveløsning og organisering af opgaveløsningen samt teammedlemmernes trivsel.

- Der er sat et nyt fast punkt på det månedlige teammøde: Orientering om politikker, strategier og tværgående samarbejde mhp. at sikre en rød tråd til vores sagsbehandlingspraksis.

- Sikre et løbende fokus på at sikre kompetenceudvikling hos medarbejderne, som tager udgangspunkt i den enkelte medarbejders ønsker og kompetencer.

- Sagssparringen i dagligdagen og ledelsestilsynet bruges til at pege på områder i sagsbehandlingen, hvor der er behov for opkvalificering. På den baggrund tilrettelægger myndighedsleder kompetenceudviklingsaktiviteter.

- Teamleder og faglige koordinatorer udarbejder oplæg til teammøder, og gerne med inddragelse af rådgivere med specialviden ift. ny lovgivning mv., fx ift. ny lovgivning om tilbud til borgere med dobbeltdiagnoser, sektoransvar mv.

- Der er afholdt brush-up kurser i samarbejde med Brorson Consult som opfølgning på specialuddannelsen. Teamet deltager herudover i relevante webinarer og kurser.

- Alle nye medarbejdere i Team Handicap og Psykiatri får tilsendt et velkomstbrev med et tre-ugers introduktionsprogram ca. en uge før deres opstart i teamet. Introduktionsprogrammet omfatter tjek-ind samtaler i løbet af de første tre måneders ansættelser.

- Alle nye medarbejdere tilbydes en mentor i den første tid af deres ansættelse.

Aktiviteter, der ventes afsluttet primo 2026:

- 3-måneders samtale med nye medarbejdere om sammenhæng mellem praksis i teamet og kommunens politiske og strategiske fokusområder, arbejdsgange, VUM 2.0, BIT og personalerettede emner.

- Der oprettes en mappe i Teamsrummet, som omfatter det materiale, der er relevant for ansættelsen i Team Handicap og Psykiatri. Mappen omfatter både personalerettede emner, beskrivelser af organisation, politiske og strategiske fokusområder, drifts- og udviklingsområder, funktionsbeskrivelser i teamet, faglige metoder, sagsflow, arbejdsgange mv.

Fagligt ledelsestilsyn

Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Der er udviklet en procedure for voksenhandicapområdet med opsætning i Nexus og med en tjekliste. Økonomikonsulenten i CSS- sekretariatet trækker en sag pr. sagsbehandler i kvartalet til ledelsestilsyn. Dette værktøj er taget i brug i 2024.

- Ledelsestilsynet bruges til at pege på områder i sagsbehandlingen, hvor der er behov for opkvalificering. På den baggrund tilrettelægger myndighedsleder kompetenceudviklingsaktiviteter, som kan bestå af fx vidensdeling på teammøder, deltagelse i relevante webinarer/kurser og forespørgsel om at juridisk afdeling deltager med oplæg/information/undervisning på teammøder og personalemøder.

Aktiviteter, der ventes afsluttet primo 2026:

- Ledelseskontrol-systemet evalueres løbende med følgende nye punkter:
- Der tilføjes en rubrik i tjeklistens bemærkningsfelt med overskrifterne:
    - Hvad er det generelle indtryk af den socialfaglige kvalitet i sagen?
    - "Giv eksempler på styrker og læringspunkter".
    - Der indføjes rubrikker i overblikket og tjeklisten for ledelsestilsyn, som gør det muligt at følge op på, om sagsbehandlingen følger gældende lovgivning.

Aktiviteter, der ventes afsluttet medio 2026:

- Der udarbejdes et oplæg til en procedure for afrapportering til øverste ledelse af ledelsestilsynet.

- Proceduren for afrapportering til øverste ledelse udmøntes.

Kommunen bedes redegøre for, hvorvidt og hvordan udviklingsinitiativerne har medført en styrkelse af kvaliteten af sagsbehandlingen på voksenhandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

Initiativerne har til formål at styrke den faglige ledelse gennem systematisk videndeling, fælles læring og ledelsesmæssig opfølgning, så kvalitetsudvikling bliver en integreret del af den daglige drift og kan omsættes hurtigt i praksis.

Etablering af makkergrupper, og indførelsen af faste punkter på team- og sagssparringsmøder har medført, at der er skabt konkrete og tilgængelige rum for faglig dialog og faglig sparring, hvor medarbejderne løbende kan stille spørgsmål og drøfte ny lovgivning og fortolkninger. Det har gjort det muligt hurtigere at identificere behov for yderligere viden og målrettede brush-up aktiviteter.

Arbejdet med omgørelser, hjemvisninger og stadfæstelser fra Ankestyrelsen er blevet mere systematisk, idet disse drøftes fast på sagssparringsmøder og teammøder. Det betyder at Ankestyrelsens begrundelser indgår som læring og kan anvendes aktivt i teamets sagsbehandling. Samlet set har det bidraget til en mere fælles faglig referenceramme og større bevidsthed om fortolkning, kvalitet og begrundelse i afgørelserne.
Ledelsestilsynet understøtter arbejdet med kompetenceudvikling og bidrager til en tidligere identifikation af både styrker og læringspunkter i sagsbehandlingen.
Den årlige MUS/GRUS-proces understøtter såvel en individuel kompetenceudvikling som en teamudvikling med fokus på videndeling, tydelighed og sammenhæng i forhold

til overordnede politikker, strategier og den daglige opgaveløsning samt medarbejdernes trivsel.

Arbejdet har samtidig afdækket et spændingsfelt mellem den politiske ambition om korte, borgernære afgørelser og behovet for tilstrækkeligt udfoldede begrundelser i afgørelserne. Kommunen har på den baggrund justeret tilgangen fra standardiserede afgørelsesbreve til mere fleksible skabeloner, der i højere grad kan understøtte borgerinddragelse og synliggørelse af den faglige vurdering.

Den fulde effekt af initiativerne forudsætter fortsat konsolidering af ledelsestilsynet, færdiggørelse af understøttende skabeloner samt løbende prioritering af ressourcer til opdatering af sagsflow og faglige redskaber. Makkergrupperne er fortsat i en indkøringsfase, men vurderes allerede at have en positiv effekt på den faglige kvalitet og medarbejdernes ansvar for egen læring.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

3. Sagsbehandling

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Taskforcen anbefaler, at kommunen styrker sagsbehandlingen på følgende måder:

Udredning, vurdering og afgørelse

- Sikre en systematisk og ensartet praksis med reel anvendelse af retningslinjer, metoder og redskaber, som skal understøtte udredning, vurdering og afgørelse i sagsbehandlingen.
- Sikre, at sagerne er tilstrækkeligt oplyste og at oplysninger anvendes aktivt i sagerne.
- At afgørelserne er begrundet i tilstrækkeligt omfang.
- At der foretages korrekte vurderinger.
- Kommunen bør sikre at anvende kvalitetsstandarderne ensartet og systematisk.

Valg af indsats

- Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer, at borgeren får dækket det samlede støttebehov.
- Kommunen har fokus på at sikre en systematisk og ensartet anvendelse af handleplan og bestilling, herunder opsætning af indsatsformål og indsatsmål.

Opfølgning

- Taskforcen anbefaler, at kommunen har en kontinuerlig og systematisk praksis for opfølgning.

- Kommunen sikrer, at der indhentes relevante oplysninger og at disse anvendes i sagsbehandlingsarbejdet.

Samarbejde med borgerne

- At kommunen fortsætter arbejdet med at sikre, at der er retningslinjer, metoder og redskaber, der understøtter inddragelse af og samarbejdet med borgeren.
- Kommunen bør være opmærksom på at inddrage værge og/eller pårørende, når disse er parter i sagen.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke udviklingsinitiativer kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.

Med afsæt i taskforcens anbefalinger har kommunen identificeret og iværksat en række udviklingsaktiviteter med fokus på:

- Ensretning af sagsbehandlingspraksis gennem anvendelse af VUM 2.0 med BIT.
- Kompetenceudvikling af alle sagsbehandlere via specialuddannelse og løbende brush-up kurser, webinarer mv.
- Systematisk brug af sagssparring, makkergrupper og fælles læringsfora.
- Styrket anvendelse af skabeloner, sagsflow og vurderingsredskaber.
- Øget fokus på borgerinddragelse, borgerens egne udsagn og helhedsvurdering.
- Tydeligere struktur i afgørelser og bestillinger til leverandører.

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingsinitiativerne. Hvilke aktiviteter er afsluttet, og hvilke aktiviteter resterer?

I kommunens udviklingsplan er alle de konkrete udviklingsaktiviteter oplistet under hvert tema og med status. Herunder er det oplistet i forhold til afsluttet/implementeret eller hvornår de ventes at blive afsluttet.

Udredning, vurdering og afgørelse

Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Alle sagsbehandlere, der er ansat pr. 01.09.2024, har gennemgået Specialuddannelsen fra Brorson Consult. Formålet er at sikre systematiske sagsgange på tværs af metoder (VUM 2.0 & BIT), gældende lovgivning, vejledninger og principafgørelser samt økonomisk faglighed i det socialfaglige område.
- Der er indført løbende opdatering af sagsflowskemaet, og det gennemgås ved 2 af de udvidede sagssparringer i hhv. 1. halvår og 2. halvår.
- Der er afholdt brush-up kurser i specialuddannelsen i 4. kvartal 2024, 1. kvartal 2025, 2. kvartal 2025 sammen med leverandører og en faglig sparringsdag i november 2025 for team handicap og psykiatri.

- På baggrund af specialuddannelsen er der iværksat et øget fokus på at få skrevet kildehenvisning på i analysen, som kan videreføres til den faglige vurdering. Der afholdes udvidet sagssparring i hvert kvartal, for at følge op på fælles læring.

- Kommunen har indhentet inddragelsesmateriale fra et par andre kommuner til inspiration, så kommunens egen borgerinddragelse kan styrkes.

- Kommunen bruger servicelovens § 82 (omsorgsforpligtelsen) aktivt i afgørelser, hvor der er et støttebehov, men hvor borger aktivt fravælger at modtage støtten.

- Alle nye henvendelser og alle opfølgningssager sagsbehandles fra januar 2024 efter den nye sagsbehandlingspraksis efter VUM 2.0-metoden med BIT-modellen, som sikrer en lovmedholdelig og socialfaglig sagsbehandlingspraksis:
    - at borgeren inddrages systematisk i sagsbehandlingen.
    - at der tages udgangspunkt i borgerens ønsker, håb og drømme
    - en helhedsvurdering af borgerens behov for støtte.
    - en fyldestgørende oplysning af sagen.
    - at der er en rød tråd i sagsforløbet i forhold til udredning, vurdering, afgørelse og bestilling.

- Der er afholdt fælles læringsdag sammen med VISO og Ankestyrelsen med fokus på bl.a. Servicelovens § 82, 83 og 85 samt snitfladen til botilbud.
    - Efterfølgende er der blevet iværksat initiativer om skabeloner og på bevillinger, som inddrager personkredsen i afgørelser.

    - Der er afholdt flere aktiviteter i relation til helhedsorienterede afgørelser på tværs af Social Service, herunder case-arbejde på personalemøder og oplæg om snitflader mellem forskellige paragrafområder.

    - Sagsbehandlere fra Team Handicap og psykiatri holdt oplæg for Jobcentret om muligheder og begrænsninger ift. servicelovens § 85

- Det er besluttet at etablere ”makkergrupper” med tre - fire sagsbehandlere i hver gruppe, som kvalitetstjekker sager med hinanden og giver hinanden sparring, inden der træffes afgørelse.

- Kommunen sender orientering til borgeren om støttebehov eller påtænkt afgørelse.

Aktiviteter, der ventes afsluttet/implementeret primo 2026:

- Implementering af samtykkeskemaet fra Ankestyrelsen i Team Handicap og Psykiatri Kommunen afventer skema fra KL.
- Oprettelse af fraser til afgørelsesskabelon, som kan guide sagsbehandlere i korrekt henvisning til kvalitetsstandarder. Afventer endelig godkendelse af kvalitetsstandarderne som foreligger efter Kommunalbestyrelsens møde den 17. december 2025.

Aktiviteter, der ventes afsluttet/implementeret medio 2026:

- Udbygning af fagsystemet Nexus til at kunne håndtere VUM 2.0 og BIT modellen.

Valg af indsats
Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Alle afgørelser, der træffes, inddeles så det er tydeligt i afgørelsen hvordan den samlede indsats er sammensat af flere forskellige indsatser:
    - Rammer (botilbud, dagtilbud mv), ydelser (SEL 83, 85, 86, 97 mv.), afledt af lovgivning (SEL 163, 141, 142, 82 mv.).

- Der er lavet vurderingsskabelon, så vi sikrer dækning for hele borgerens støttebehov.

- Der er nedsat en arbejdsgruppe på tværs af velfærdsområdet, der udarbejder forslag til arbejdsgange, der skal sikre at oplysninger om et støttebehov videregives til anden afdeling eller sektor.

- Der er udarbejdet retningslinjer for, hvornår social handleplan tilbydes. Det er oprettet i Nexus, så bestillinger og handleplanen kan skilles fra hinanden.

- Der er implementeret at sagsbehandlerne tager stilling til personkreds baseret på individuelle funktioner og forhold samt manglende evne til aktivitet og deltagelse i forhold til bevilling af hver enkelt indsats. Indsatsen bevilges primært på baggrund af oplysninger fra borgeren samt eventuelle observationer fra andre.

- Der er arbejdet aktivt med interne undervisningsdage, ugentlig sagssparring mv., så der arbejdes ensartet og systemisk og sikrer en vidensdeling på tværs.

- Der er 4 interne undervisninger (udvidet sagssparring) om året. Sagsflow opdateres løbende.

Aktiviteter, der ventes afsluttet/implementeret medio 2026:

- Kommunens brevskabeloner og afgørelsesskabeloner er ved at blive revideret. De eksisterende opdateres ift. lovmedholdelighed og sikres ift. automatisk opdatering. Endelig færdiggørelse afventer kvalitetsstandarderne, der netop er besluttet af Kommunalbestyrelsen den 17. december 2025.

- Der arbejdes på visuelle instrukser og fix skemaer med tjeklister, så det er tydeligt, hvad man skal være opmærksom på. Fix skemaer er retningsgivende skemaer til understøttelse af sagsbehandlingen.

Opfølgning
Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Kommunen har gennemført tre workshops mellem myndighedsleder (teamleder), faglig koordinator, centerchef og afdelingsledere på områderne i Center for Handicap og Psykiatri. Fokus var på roller, ansvar og kommunikation samarbejdet.

- Der er afholdt tre workshops mellem udfører og myndighed på ledelsesniveau med fokus på roller, ansvar og kommunikation i samarbejdet.

- Der er planlagt faste koordineringsmøder hvert kvartal mellem niveau 3 og 4 lederne på handicap- og psykiatriområdet.

- Sagsbehandlerne bruger metoderne i VUM 2.0. med BIT tilknytning til at komme hele vejen rundt omkring inddragelse og samarbejde med borgeren.

- Kommunen har indhentet inspirationsmateriale fra andre kommuner med henblik på at styrke borgersamtaler i sagspraksis.

- Kommunen arbejder aktivt med at bruge VUM 2.0 og tilhørende IT-faglige redskaber i Nexus.

- Repræsentanter fra Team Handicap og Psykiatri har i opstartsfasen deltaget i projekt "Borgeren ved roret." Borgeren ved roret er et projekt i regi af Social og Boligstyrelsen, og Sorø Kommune deltager i dette projekt.
  Formålet er udvikle kommunernes faglige tilgang til i højere grad at fokusere på det enkelte menneskes indefra-perspektiv, det vil sige borgerens håb, drømme, ønsker og ressourcer i en recovery-orienteret rehabiliterende tilgang.

Aktiviteter, der ventes afsluttet/implementeret medio 2026:

- Kommunen arbejder med en arbejdsgang til opfølgningspraksis med tilhørende dokumenter og vejledning til udfyldelse af dokumenterne.
- Kommunen udarbejder skabelon til den gode samtale med borgerne, hvori inspirationsmateriale fra andre kommuner indarbejdes.

Kommunen bedes redegøre for, hvorvidt og hvordan udviklingsinitiativerne har medført en styrkelse af kvaliteten af sagsbehandlingen på voksenhandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

Initiativerne har til formål at styrke myndighedsarbejdet på det specialiserede voksenområde, der har været under betydelig udvikling de seneste år, og hvor der stilles stadig større krav til både socialfaglig kvalitet, juridisk præcision og samarbejde med udføreområdet og på tværs af velfærdsområdet.

Sagsbehandlingen er blevet mere konkret og detaljeret, både i udredning, vurdering og afgørelser samt i de efterfølgende bestillinger til leverandører. Der ses en tydeligere myndighedsrolle, hvor der arbejdes mere konsekvent med korrekt lovhjemmel, personkreds og sektoransvar. Kommunen er samtidig blevet opmærksom på at undgå bevillinger uden nødvendig lovhjemmel eller bevillinger, der tilhører anden lovgivning eller sektor.

Der er opnået større klarhed i bestillingerne til udføreområdet, hvilket har styrket grundlaget for indsatsen, men også stillet krav til fortsat dialog og fælles forståelse på tværs af områder. Arbejdet med at skabe et fælles fagligt sprog med udføreområdet forgår kontinuerligt og vurderes at være en længerevarende proces.
Forventningen om, at standardfraser og brevskabeloner i sig selv kunne lette sagsarbejdet, er ikke blevet indfriet. Det specialiserede voksenområde har vist sig for komplekst til en høj grad af standardisering og der er høje krav til individualiserede beskrivelser. Der har dog været en positiv effekt af skabeloner og faglige redskaber, som understøtter en systematisk afdækning af borgerens ønsker, behov og støttebehov.

Der, hvor det har været muligt, inddrages borgerens egne ord og handlinger i højere grad i sagsoplysningen og afgørelserne. Det har bidraget til mere nuancerede vurderinger og en styrket borgerinddragelse i sagsbehandlingen.

Den fælles specialiserede undervisning af medarbejderne har skabt en fælles faglig referenceramme og større klarhed om, hvilke forhold der skal håndteres i

myndighedsregi, og hvad der viderebringes til andre afdelinger eller sektorer. Da området er dynamisk i forhold til fortolkning af gældende lovgivning, kommer der løbende noget nyt eller andet, som myndigheden skal være opmærksom på. Derfor er det også en styrkelse, at der er afsat ressourcer til mindre brush-up kurser på specifikke områder/indsatser hvor der er behov for tydeliggørelse og klarhed. Effekten af initiativerne er delvist betinget af ressourcer. Den nye sagsbehandlingspraksis løfter kvaliteten i sagsarbejdet, men er markant mere tidskrævende. Myndigheden i Team Handicap og Psykiatri har i 2024 og 2025 samtidig haft flere medarbejdere på barselsorlov og der har herudover været fravær pga. sygdom. Det har ikke været muligt at sikre fuld vikardækning for fraværet på grund af sygdom og barsel, ligesom der i forhold til nogle funktioner ikke har været muligt at dække fraværet fuldt ud i forhold til de rette faglige kompetencer.

Myndighedsområdet i Team Handicap og Psykiatri opnormeres fra 1. januar 2026 med henblik på at styrke kapaciteten, hvilket forventes at understøtte et yderligere kvalitetsløft. Kommunen vurderer, at fortsat konsolidering af metoder, systemunderstøttelse og kompetenceudvikling er afgørende for at fastholde og videreudvikle kvaliteten i sagsbehandlingen.

Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

4. Helhed og sammenhæng

Taskforcen har i analyserapporten anbefalet:

Taskforcen anbefaler, at kommunen styrker helhed og sammenhæng i sagsbehandlingen på følgende måder:

- Kommunen styrker samarbejdet omkring overgangen fra barn til voksen, så det i højere grad understøtter helhed og sammenhæng på tværs af børne- og voksenhandicapområdet.
- Kommunen sikrer, at alle unge, der er i målgruppe for at modtage en koordineret overgang til voksenlivet jævnfør barnets lov § 122, modtager den rette vejledning og støtte.

Kommunen bedes i punktform opridse, hvilke udviklingsinitiativer kommunen har iværksat for at imødekomme anbefalingerne.

Med afsæt i taskforcens anbefalinger har kommunen identificeret og iværksat en række udviklingsaktiviteter med fokus på:

- Udarbejdelse og implementering af fælles samarbejdsgrundlag for overgangen fra barn/ung til voksen (TUT-grundlag). TUT står for Tværfagligt Ungeteammøde.
- Etablering af faste tværgående mødefora omkring unge i overgang til voksenlivet.

- Udvikling af fælles overblik over indsatser og tilbud på ungeområdet.
- Udarbejdelse af målrettet informationsmateriale til unge og forældre.

Kommunen bedes redegøre for status på arbejdet med udviklingsinitiativerne. Hvilke aktiviteter er afsluttet, og hvilke aktiviteter resterer?

Aktiviteter, der er afsluttet/implementeret:

- Kommunen har udarbejdet og udmøntet samarbejdsgrundlaget for overgangen fra ung til voksen (TUT-grundlaget).
- Lederne reviderer løbende samarbejdsgrundlaget.
- Der er afholdt workshop for alle medarbejderne på ungeområdet om det reviderede TUT-grundlag og med gruppedrøftelser på tværs afdelingerne med fokus på, hvordan samarbejdet kan styrkes yderligere.
- Der er udarbejdet informationsfolder til de unge og deres forældre med henblik på at forberede overgangen fra barn/ung til voksenområdet.
- Medarbejderne på ungeområdet har arbejdet med en fælles indsatstrappe, så der er skabt en visualisering af tilbuddene, der findes samlet set på ungeområdet.
- Den fælles indsatstrappe udgøres af indsatstrapper for hvert af fire områder: UU, Jobcenter, Social Service samt Børn og Familie. Trapperne er tilgængelige på tværs af afdelingerne. Indsatstrapperne benyttes ikke i forbindelse med visitation. De er alene til et visualiseret overblik.
- Med afsæt i TUT-grundlaget afholdes kvartalsmøder, hvor alle unge, som bliver 16 i det kommende kvartal, drøftes med henblik på at få en koordineret og sammenhængende overgang fra ung til voksen.

Kommunen bedes redegøre for, hvorvidt og hvordan udviklingsinitiativerne har medført en styrkelse af kvaliteten af sagsbehandlingen på voksenhandicapområdet. Hvilke effekter var forventet, og hvilke effekter er opnået?

Initiativerne skal sikre bedre koordination og kontinuitet i overgangene fra barn/ung til voksen samt styrke den helhedsorienterede indsats.

Der er til dels opnået større klarhed over roller, ansvar og indsatser på tværs af områder, og risikoen for brud i overgangene er reduceret. Samarbejdet omkring de unge er blevet mere struktureret og forudsigeligt.

Der er dog fortsat et behov for et fokus på, at alle medarbejdere i centrene Børn og Familie, Arbejdsmarked og Borgerservice og Center for Social og Sundhed kender indholdet af TUT-grundlaget, formålet med KUI-sparringsmøder og et fortsat fokus på vidensdeling og sparringsmøder i forhold til formidling af behov for lovhjemmel subsidiaritetsprincippet, kompensationsprincippet, sektoransvarsprincippet mv, samt kravet om helhedsorienteret råd og vejledning samt krav om helhedsorienterede afgørelser.

Effekten fastholdes og udvikles gennem løbende revision af samarbejdsgrundlaget og fortsat tværgående dialog.
Eventuelle kommentarer og uddybende bemærkninger

Sammenfatning

Kommunen bedes redegøre for, hvorvidt kommunen samlet set har oplevet en styrkelse af kvaliteten af sagsbehandlingen på voksenhandicapområdet.

Sorø Kommune har samlet set oplevet en styrkelse af kvaliteten i sagsbehandlingen på voksenhandicapområdet i forbindelse med taskforce-forløbet. Forløbet har bidraget til større systematik, tydeligere faglig ledelse og en mere ensartet og lovmedholdelig sagsbehandlingspraksis.

Der er skabt et stærkere fælles fagligt grundlag blandt medarbejderne gennem kompetenceudvikling, faste læringsfora, sagssparring og ledelsestilsyn. Samtidig er sammenhængen mellem politiske målsætninger, faglige metoder og den konkrete myndighedsudøvelse blevet tydeligere, hvilket har styrket både kvaliteten i afgørelserne og bestillingerne til udføreområdet.

Taskforce-forløbet har desuden understøttet en mere konsekvent myndighedsrolle, hvor der arbejdes mere systematisk med korrekt lovhjemmel, personkreds og sektoransvar. Det har bidraget til større tydelighed i sagerne, men har også medført behov for fortsat dialog og justering i samarbejdet med øvrige dele af organisationen.

Kommunen vurderer, at de gennemførte initiativer udgør et bæredygtigt fundament for det videre kvalitetsarbejde. De resterende aktiviteter, herunder implementering af kvalitetsstandarder, videreudvikling af systemunderstøttelse og fortsat konsolidering af ledelsestilsynet, forventes samlet set at styrke området yderligere.

Samlet set har taskforce-forløbet bidraget til en øget faglig bevidsthed, tydeligere retning og bedre forudsætninger for fortsat udvikling af sagsbehandlingskvaliteten på voksenhandicapområdet.

Kommunen bedes skrive sine afsluttende og opsamlende kommentarer og bemærkninger til redegørelsen.

Sorø Kommune har oplevet et rigtig godt samarbejde med Taskforcen. Det har været et meget givende forløb, med en god, ligeværdig og konstruktiv dialog.

Leder og medarbejdere i Team Handicap og Psykiatri har oplevet en stor imødekommenhed i forhold til sparring og læring fra både Ankestyrelsen og Social og Boligstyrelsen - både ved læringsdagene, på statusmøderne og i forhold til information og understøttelse af hele forløbet.

Fra centerchefens perspektiv har taskforce-forløbet været værdifuldt for kommunens myndighedsudøvelse på voksenhandicapområdet. Forløbet har styrket fokus på sagsbehandlingens enkelte skridt og forbedret vores evne til at udarbejde solide og velbegrundede afgørelser. Dette bidrager til at styrke mødet med borgeren, så kommunens borgere oplever at blive mødt og få deres sag behandlet på en systematisk og ensartet måde med fokus på inddragelse af borgeren i hele sagsbehandlingsprocessen. Der er i perioden arbejdet målrettet med taskforcens anbefalinger, og indsatsen har bidraget til, at kommunen fremadrettet står med et solidt fundament for en ensartet og kvalificeret sagsbehandlingspraksis til gavn for borgerne.

Jeg er glad for, at medarbejderne via Taskforceforløbet har fået et endnu bedre fundament at stå på i det daglige arbejde, så deres kvaliteter og kompetencer kan komme bedre i spil til gavn for borgerne.

Bilag 4: Taskforcens ydelser i udviklingsforløbet

Taskforcens ydelser i udviklingsforløbet til Sorø Kommune har omfattet:

- Støtte til at udarbejde en udviklingsplan
- Statusmøder
- En læringsdag
- Kommentering på materialer
- Løbende sparring og besvarelse på henvendelser og spørgsmål.

Statusmøder

Sorø Kommune og taskforcen har afholdt 6 statusmøder i udviklingsforløbet. Det primære indhold på statusmøderne er gennemgang, status og sparring på initiativerne i udviklingsplanen samt planlægning af øvrige aktiviteter i udviklingsforløbet.

Læringsaktiviteter

Der er afholdt læringsdag om

- En gennemgang af §§ 82a-d, 83, 85 med snitflader til bestemmelserne om botilbud
- Inddragelse af socialfaglige perspektiver – herunder i dybden med selvbestemmelsesretten overfor omsorgsforpligtelsen.

Kommentering på materiale

Taskforcen har ikke modtaget materiale til generel kommentering ved VISO og Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice
Tlf.: 33 41 12 00

www.ast.dk

Social- og Boligstyrelsen
Lerchesgade 35, 5
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk